

Partnerskabet om friluftsliv på og ved søerne i Søhøjlandet

Anbefalinger til forbedring af friluftslivet

Version 1.0, juli 2016

 Skanderborg
Kommune

 Silkeborg
Kommune

 **Miljø- og
Fødevarerministeriet**
Naturstyrelsen

Indholdsfortegnelse

Indledning	2
Søhøjlandet	3
Formidling af oplevelser - kort 1a-c	4
Signaturer / piktogrammer	5
Badning og dykning – kort 2a-c	10
Lystfiskeri – kort 3a-c	13
Sejlads - kort 4a-c og 5a-c	17
Indgange til Søhøjlandet og GudenåKrydsningspunkter	25
Partnerskabets ønsker – kort 7a-c	30

Indledning

Geografisk omfatter Søhøjlandet i denne forbindelse store dele af Silkeborg og Skanderborg Kommuner samt en mindre del af Horsens Kommune

På initiativ fra Naturstyrelsen Søhøjlandet, Silkeborg og Skanderborg Kommuner blev der primo 2016 nedsat et partnerskab om friluftsliv på og ved søerne i Søhøjlandet. Målet var at afklare, om der var oplagte og måske nye udviklingsmuligheder for friluftslivet i Søhøjlandet – set på tværs af interessenter m.v.

De, der dyrker friluftslivet i Søhøjlandet, er både lokale beboere og gæster ude fra, så det er oplagt, at faciliteter skal henvende sig til både fastboende og gæster – herunder udenlandske turister. Outdoor-turismen tiltrækkes af gode muligheder for oplevelser for forskellige nichemålgrupper herunder f.eks. lystfiskere, kajak-entusiaster, langdistance-svømmere, mountain-bike-entusiaster, løbere, vandrere, sejlere etc.

Partnerskabet har afholdt fire møder – 3. marts 2016 den 7. april 2016, den 26. maj 2016 og den 16. juni 2016. Gennem møderækken blev det afklaret, at partner-

Ved Almind Sø – foto Silkeborg Kommune

skabets arbejde munder ud i bl.a. følgende ønsker og anbefalinger til og retning på temaerne:

1. Formidling af oplevelser
2. Badning og dykning
3. Lystfiskeri
4. Sejlads
5. Indgange til Søhøjlandet og Gudenå-Krydsningspunkter

Formidling, GudenåKrydsningspunkter og stier og ruter på land danner grundlag for ønskerne og anbefalingerne. Ønsker og anbefalinger handler om, hvordan vi i fællesskab realiserer projekter for at forbedre mulighederne for friluftslivet. Værktøjerne til at realisere disse idéer og forbedringerne af mulighederne kan være:

- Gennemførelse af ønsker som enkelte parter umiddelbart har mulighed for selv at realisere.
- Realisering gennem nogle af de allerede etablerede grønne partnerskaber
- Etablering af nye grønne partnerskaber
- Aftaler om forbedringer mellem myndigheder og enkelte interessenter
- Fælles formidlingsstrategier

For hvert tema er der udarbejdet en række ønsker til fremtiden. Det er vigtigt at understrege, at disse ønsker ikke er forelagt for lodsejere eller myndighedsbehandlet. Det vil først ske, hvis man vælger at arbejde videre med at realisere ønskerne.

GudenåPartnerskabet om "Friluftsliv på og ved søerne i Søhøjlandet" har følgende deltagere:

- Lystfiskerforeningerne
- Brosamarbejdet
- Hjejleselskabet
- Kajak- og roklubberne
- Kanoudlejerne
- Danmarks Naturfredningsforening
- Friluftsrådet
- VisitSkanderborg og VisitSilkeborg
- GudenåSamarbejdet
- Silkeborg Kommune
- Skanderborg Kommune
- Naturstyrelsen

Konsulent landskabsarkitekt Bendt Nielsen

Kort: Copyright: Geodatastyrelsen

Forsidebillede: Instruktion ved De Små Fisk

Fra genindvielsen af Trækstien, juni 2016

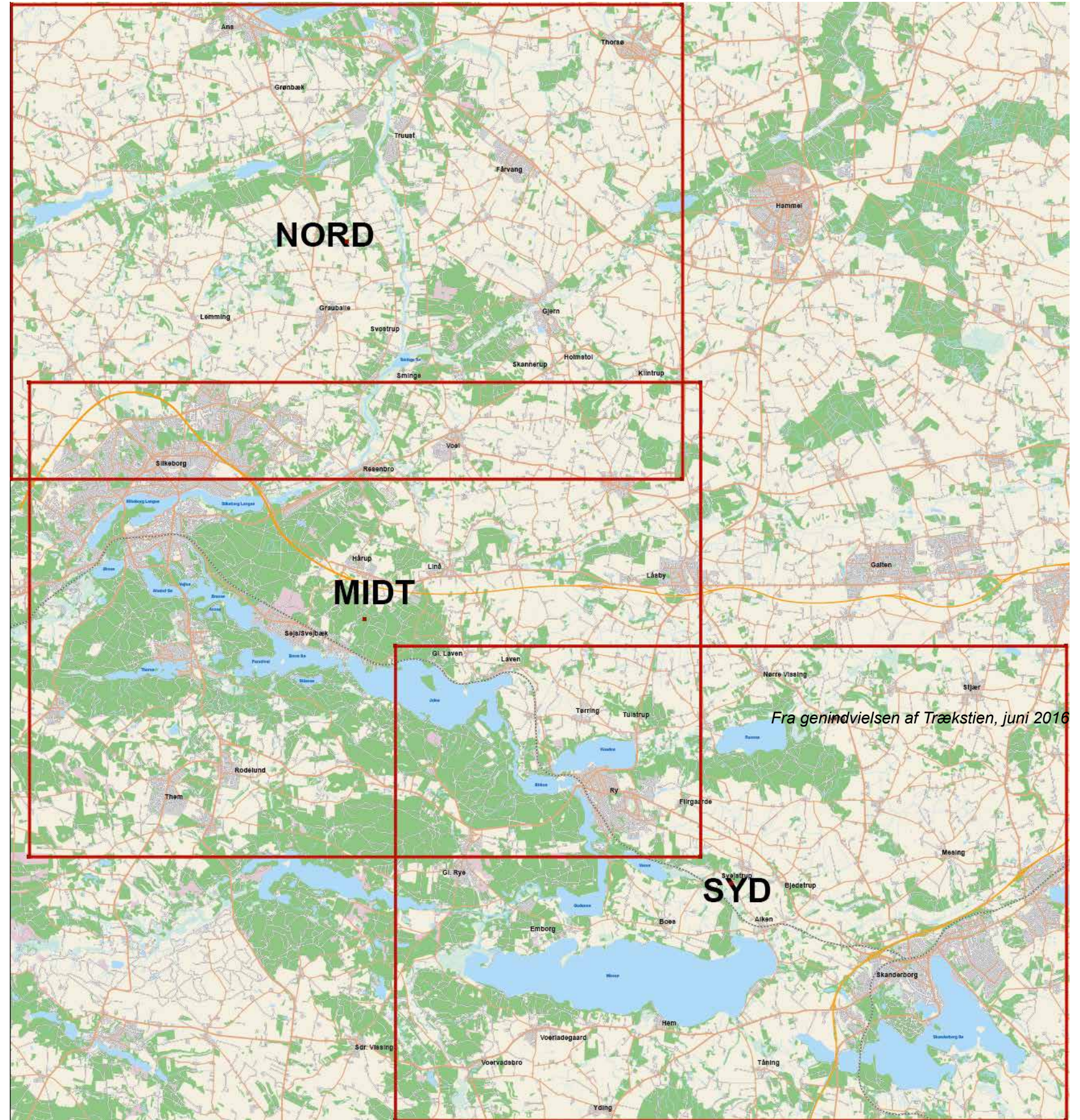
Voervadsbro Teltplads

Søhøjlandet

Partnerskabet afgrænsede sit arbejdsområde til at være Gudenåens hovedløb fra Voervadsbro Teltplads og til Kongensbro gennem Himmelbjergsøerne samt Knudsø og Tåning Å / Skanderborg Sø-området – i det følgende benævnt Søhøjlandet.

Den geografiske område er dækket af tre kortblade i A3-format og målestok 1:50.000 (2cm svarer til 1 km). Kortbilagene er opdelt efter temaer i henhold til nedenstående beskrivelse.

Isætningssted ved Kongensbro – i baggrunden Kongensbro Kro

Fra genindvielsen af Trækstien, juni 2016

Formidling af oplevelser - kort 1a-c

Projektet OplevGudenaa udgav i 2014 en række anbefalinger til formidling i hæftet "De gode historier om Gudenåen – anbefalinger om formidling". En stor del af anbefalingerne bygger på mange års praksis fra netop Søhøjlandet, hvor turisme, museer og andre formidlingsinstitutioner sammen med kommunerne og Naturstyrelsen har arbejdet på at harmonisere formidlingsindsatsen gennem partnerskaber om formidling, tilgængelighed og faciliteter.

Anbefalingerne går bl.a. på at anvende Naturstyrelsens skilte-design i signalfarver, så publikum får en umiddelbar mulighed for at vide, om man befinder sig på offentligt eller privat område med deraf følgende adgangsregler.

Mængden af ruteafmærkningspæle og informationstavler, som er opsat inden for rammerne af disse anbefalinger er ganske stort. Skiltefladerne er også udarbejdet efter Naturstyrelsens skiltemanualer og bidrager meget væsentligt til harmoni og ro over landskabets mange skilte. Målet har bl.a. været løbende at konvertere forskelligartet formidling fra de nu nedlagte amter til dette nye fælles koncept samt kun at skilte, hvor der er behov for det.

Udover skilte-designet er det foreslået, at der udarbejdes designmanualer for indholdet af kortborde, formidlingstavler og plancheudstillinger, så publikum oplever, at formidlingen har en ensartet karakter og at der f.eks. altid er oversættelse af dele af indholdet til engelsk og tysk. Designmanualer vil sikre, at forskellige leverandører arbejder i samme retning.

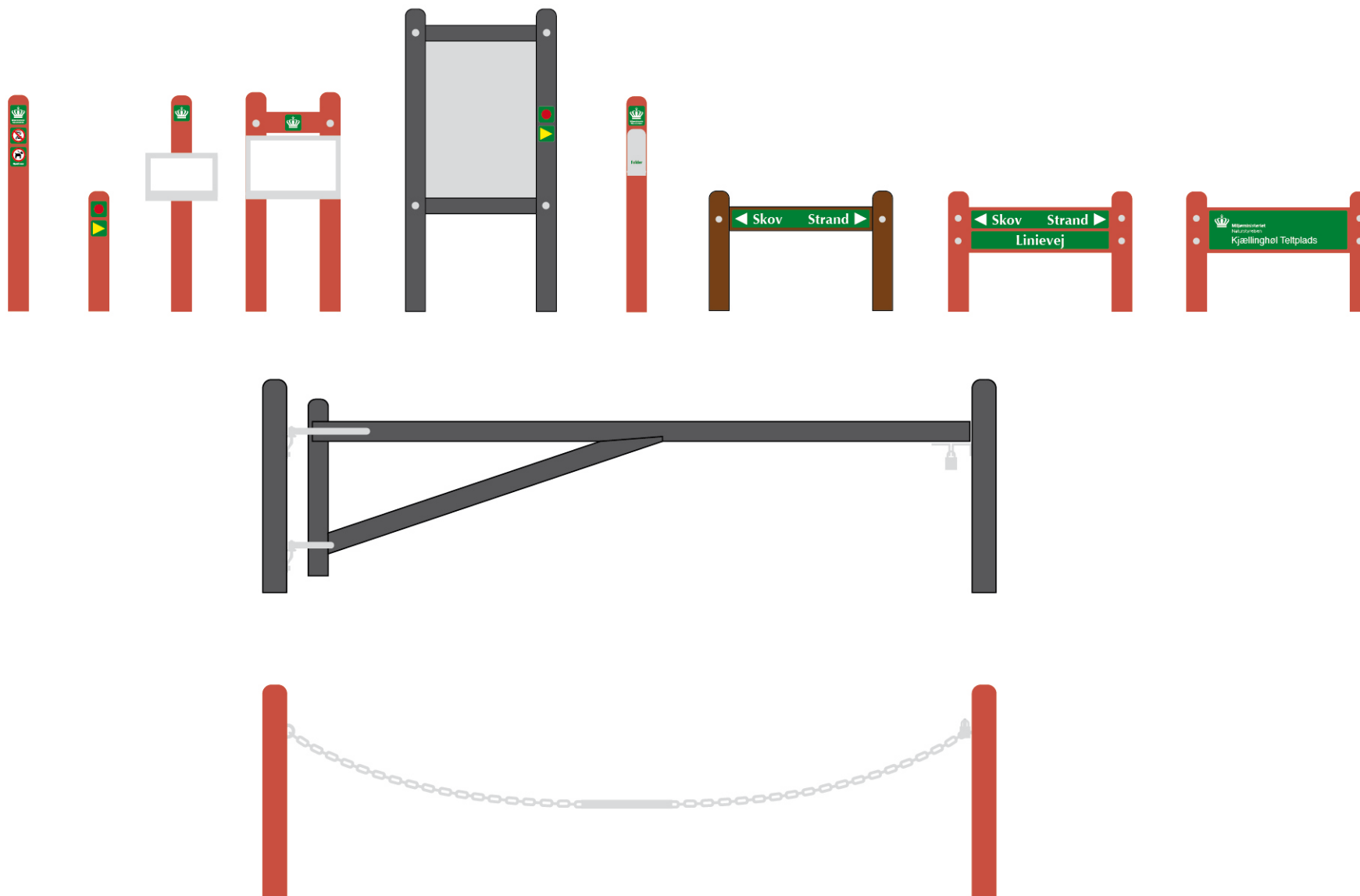
I Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen er der fremsat forslag om, at man fremadrettet skilte mere positivt for publikum, så man kan nedbringe antallet af forbudsskilte. Det er rarere at blive budt velkommen og få positiv information om, hvad man må - f.eks. må man godt opholde sig her, eller man må gerne lægge til og gå i land. Med andre ord: En anbefaling om, at man skilte grønt i stedet for rødt, hvor det kan lade sig gøre.

Et eksempel kunne være at udarbejde et sæt af velkomstskilte til f.eks. broer og landgangssteder samt afmærke sø- og å-bredderne, hvor offentlige arealer begynder og slutter.

Vandre- og cykelruter, faciliteter m.v.

Der er stor efterspørgsel på viden om faciliteter i naturen. Det indgår i planlægningen

Skov- og Naturstyrelsens skiltekoncept i signalfarver – rødt for statens arealer, sort for kommunale arealer og brun for private arealer.

af ture i landskabet, om der er afmærkede vandre- og cykelruter, toiletter, borde/bænkesæt eller information og formidling.

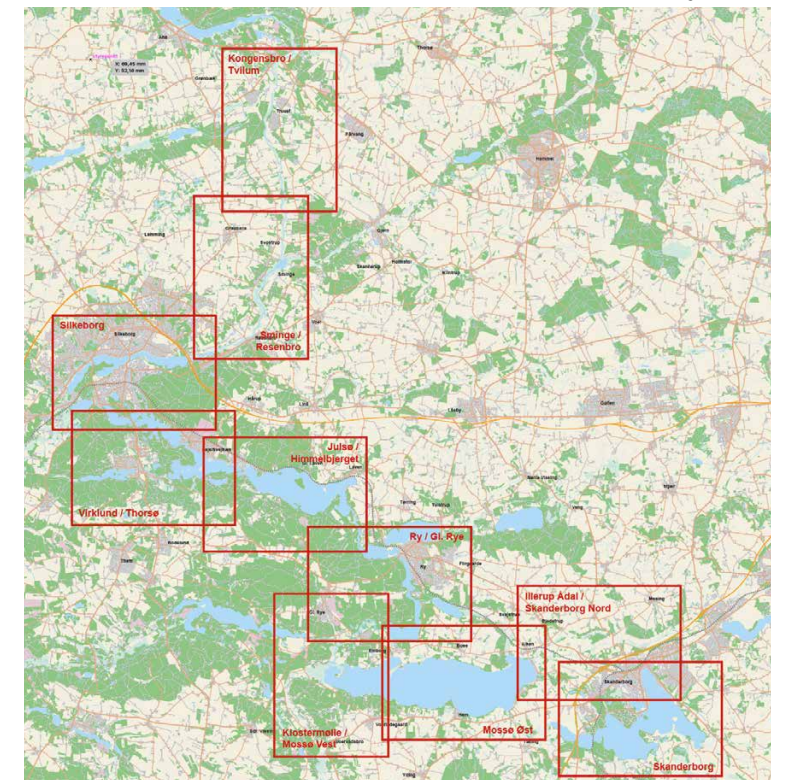
Information om faciliteter fås f.eks. på turistbureauernes hjemmesider, kommunernes hjemmesider eller på Naturstyrelsens udata-naturen.dk. Da Søhøjlandet udgør en del af Gudenåen vil mange informationer kunne hentes på OplevGudenaa.dk, der samler og viser informationer fra flere nationale datasiloer på et moderne digitalt kort fra Geodastyrrelsen.

Det anbefales derfor, at alle foreninger og myndigheder, der er ejere af data om friluftsfaciliteter, lægger disse data ind på udata-naturen.dk. Dermed stilles disse data til rådighed for alle andre, men de vedligeholdes kun ét sted af data-ejeren. Og det anbefales, at turistbureauerne lægger opdaterede data om turistfaciliteter ind på Guided danmark. Alle data kan derpå hentes samlet og vises på oplevgudenaa.dk, som allerede er en eksisterende digital platform, som formidler faciliteter, tilgængelighed og formidling i Søhøjlandet.

Det foreslås, at temakort til brug for beboere og gæster/turister udarbejdes som et sæt af A4-papirkort, der kan downloades, printes og tages

med i lommen. Erfaringen viser, at papirkort i målestoksforholdet 1:25.000 (4 cm svarer til 1 km) er et brugbart format til naturoplevelser. Kort i dette målestoksforhold har en tilstrækkelig mængde detaljer til, at man kan orientere sig efter kortene ved en tur i landskabet. Endnu bedre ville kort i 1:10.000 være (1cm svarer til 100 meter), men i så fald skulle der mange kortblade i A4-format til at dække Søhøjlandet.

Der skal ca. 10 A4-kort i 1:25.000 til at dække Søhøjlandet

I bl.a. partnerskabet om Vandvejen og i brugerrådet har man drøftet ideen om at skilte mod Vandvejen med bronavne og angivelse af afstand til Gudenåens Kilder og til Randers Fjord. Det indebærer, at der bliver taget stilling til, hvordan man opmåler Gudenåens længde (åens naturlige forløb eller "sejlrenden").

Signaturer / piktogrammer

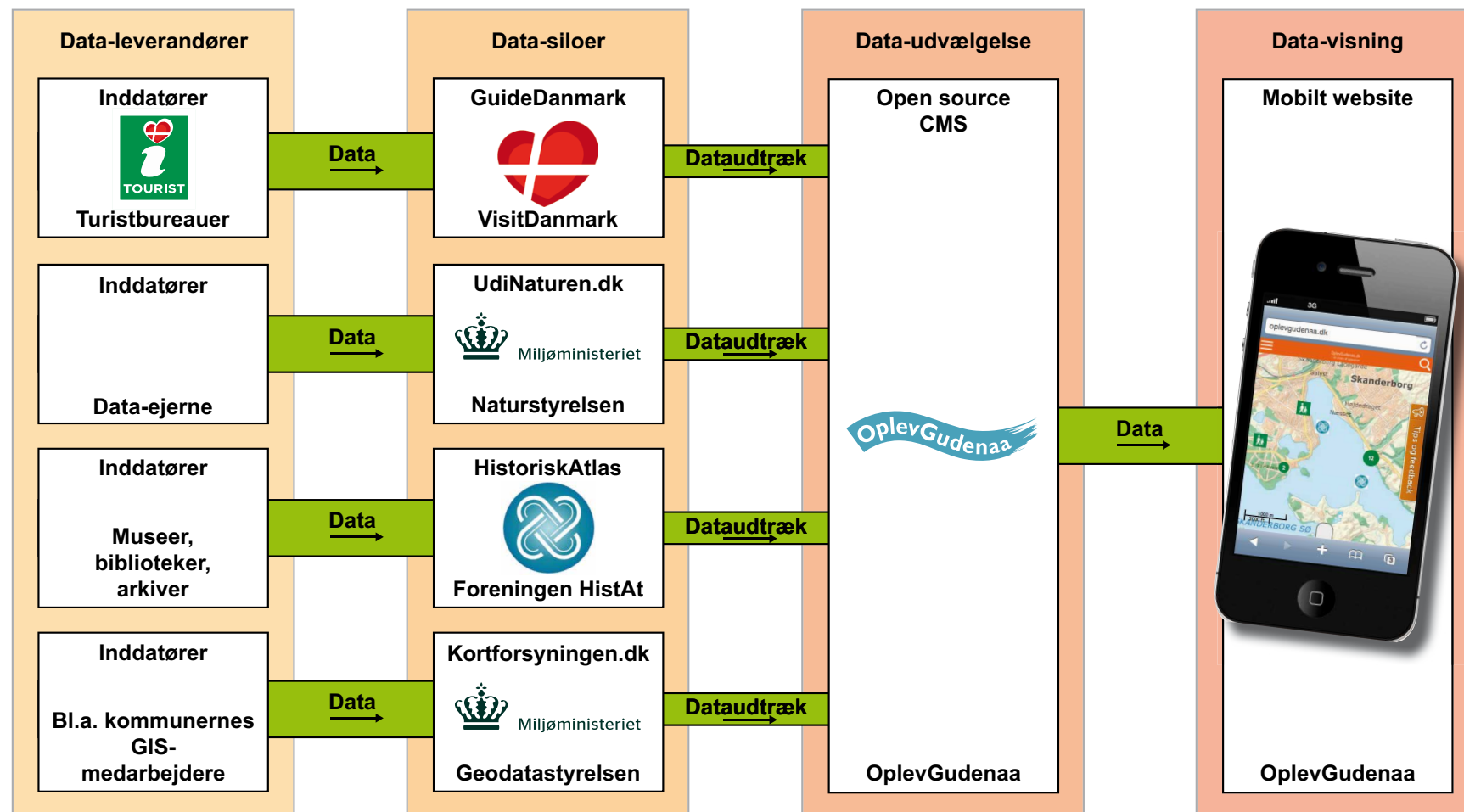
	Vandresti		Bademulighed		Hastighedsgrænse for sejlads		Lystfiskeri forbudt		Indkøbsmulighed		Margueritrupe
	Vandretur (anbefalet)		Blå Flag, badested		Isætningssted med adgang for biler (fartøj uden motor)		Hotel		Kiosk		Turistbureau (autoriseret)
	Vandresti, tilgængelig for alle		Bruser		Landgangssted		Vandrejhem		Restaurant		Informationstavle
	Trampesti		Omkleedningsrum		Kajak		Campingplads		Café		Turistinformation
	Spor i landskabet		Redningskrans / redningspost		Kano (fartøj uden motor)		Primitiv teltplads		Drikkevand		Informationspavillon / naturudstilling
	Løberute (afmærket)		Redningsvej		Sejltur (anbefalet)		Område med fri overnatning		Affaldsbeholder		Toilet
	Cykeltur (anbefalet)		Dykker-lokalitet		Sejladforbud		Shelter		Madpakkehus		Dametoilet
	Cykelrute (afmærket)		Blå Flag, havn		Isætningssted (fartøj uden motor)		Shelter, tilgængelig for alle		Bålhytte / grillhytte		Herretoilet
	Mountainbikerute		Marina / Havn		Ophalingssted (fartøj uden motor)		Campering forbudt		Bålplads		Vandskylende toilet, tilgængeligt for alle
	Ride-, cykel- og vandresti		Isætningssted for motorbåde		Overbæringssted (fartøj uden motor)		God fuglelokalitet		Naturlegeplads		Turistbåd
	Ride- og vandresti		Vandski		Sluse (fartøj uden motor)		Reservat		Udsigtspunkt		Båd drevet af solenergi
	Ridesti		Forbud mod brug af vandski		Teltplads for sejlende uden motor		Hundskov		Udsigtstårn		Jernbane-station
	Ridetur (anbefalet)		Jollehavn		Kanoudlejer		Hundskov		Rasteplads med borde/bænke		Natureværdighed (autoriseret)
	Parkering		Sejlbåd		Fiskevand, tilgængeligt for alle		Hund må ikke medtages		Skovfitness		Seværdighed (autoriseret)
	Parkering, tilgængelig for alle		Forbud mod sejlads i sejlbåde		Fiskevand, fiskekort kan købes		Hund i snor		Kirke		Seværdighed
	Parkering forbeholdt lystfiskere		Sejladforbud for motorbåde		Put & Take fiskevand				Gravhøj / fortidsminde		

De viste piktogrammer er hentet fra Naturstyrelsens piktogramlinje eller udviklet ud fra denne linje

efter konkrete behov fra forskellige projekter (f.eks. grønne partnerskaber) udført især i Søhøjlandet. Natur-

styrelsen har stillet sin piktogramlinje til rådighed for alle, og det samme gælder de piktogrammer, der er de-

signet ud fra projekter i Søhøjlandet. Piktogrammerne kan downloades fra OplevGudena.dk.

Den digitale platform OplevGudenaa.dk sammenfatter data om tilgængelighed, faciliteter og formidling fra nationale datasiloer og stiller dem til rådighed for publikum på baggrund af jævnlige opdaterede grundkort fra Geodatastyrelsen.

Ejerforhold og fredninger

Ejerforhold har stor betydning for, hvordan friluftslivet kan udfolde sig. På offentlige arealer er der som udgangspunkt muligt at færdes døgnet rundt, og man må gerne gå uden for vej eller sti med mindre skiltning eller hegn angiver andet. På private arealer må man færdes på vej eller sti fra kl. 6 til solnedgang.

Der gælder forskellige afstandsregler til boliger og driftsbygninger, hvis man gør ophold i landskabet, afhængig af om man er på offentlige eller private arealer.

Ved fredninger er der ofte skabt udvidet adgang for offentligheden til visse private arealer, og ejeren har ved fredningens gennemførelse normalt modtaget en erstatning for evt. udvidet adgang eller begrænsninger på driftsmulighederne.

I fredningskendelserne er der ofte udlagt offentlige og afmærkede vandreruter samt parkerings- og opholdsarealer.

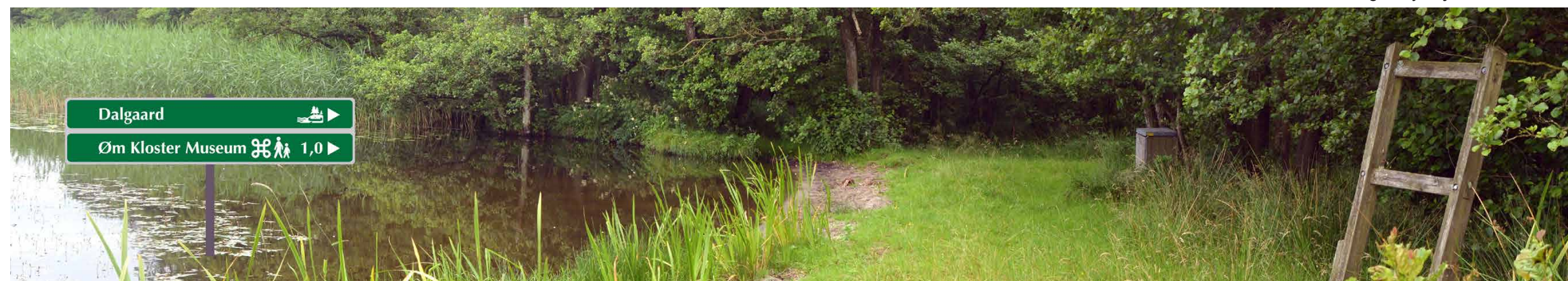
Fuglekikkeri og habitatområder

Søhøjlandet byder i kraft af den varierede terræn med søer, skræntskove og åbne områder på en høj grad af biodiversitet.

Søhøjlandet er et af de områder i Danmark, hvor man finder det største antal arter. Bl.a. derfor er en friluftsans aktivitet som fuglekikkeri meget udbredt. Der er opstillet enkelte fugle-

tårne, men fugle kan også ses fra f.eks. stier og de offentlige opholdsområder.

Store dele af det varierede Søhøjland er udlagt som fuglebeskyttelsesområder og habitatområder (Natura 2000) netop med det formål at bevare et alsidigt dyreliv og sikre levesteder for truede arter.

Forslag til ny vejviser fra søsiden

Ønsker – formidling:

- Bedre formidling af oplevelser langs åen – evt. som digitale push-meddelelser, så vi undgår mange skilte.
- Et samlet kort med opholdsfaciliteter, broer mv. er ønskeligt.
- Flere udsigter til søerne - ikke for dem på søerne, men for dem, der bevæger sig gennem landskabet langs søerne.
- Mere formidling om fiskeriet – f.eks. en lystfisker-portal på kommunernes og turistforeningernes hjemmesider. På portalen lægges aktive ikoner, som linker til den aktuelle fiskeriforenings hjemmeside. Det er den enkelte fiskeriforening, der har ansvaret for opdateringer af gældende information – QR koder sættes ved informationstavler og på andre relevante steder.
- Tydelig skiltning af teltpladser og campingpladser fra åen i Naturstyrelsens skiltedesign – bedre vejvisning ved Salten Å og kanopassagen efter Rye Mølle.
- Faciliteter til stand up paddling – kan muligheden synliggøres?.
- Sejlads i kano eller lign. med naturguide (er måske på vej i samarbejde med Natur og Ungdom).
- Fremtidig turist-information og udvikling af muligheder for dykkere.
- Lettere adgang til søen for folk med egne både – evt. opgave ordningen om at betale for at sætte en båd i vandet.

Opgaver

Beskrivelse af et samlet ensartet formidlingskoncept for Søhøjlandet

Hvordan: Afklarende møder mellem parterne
 Hvornår: I løbet af efteråret 2016
 Hvem: Kommunerne, turistorganisationerne og Naturstyrelsen
 Initiativtager: Naturstyrelsen

Formidling af faciliteter fra vandsiden

Hvordan: Afklarende møder mellem parterne
 Hvornår: I løbet af efteråret 2016
 Hvem: GudenåSamarbejdet, kommunerne, turistorganisationerne, kanoudelejerne, roklubberne og Naturstyrelsen
 Initiativtager: Naturstyrelsen

Formidling af broerne over Gudenåen

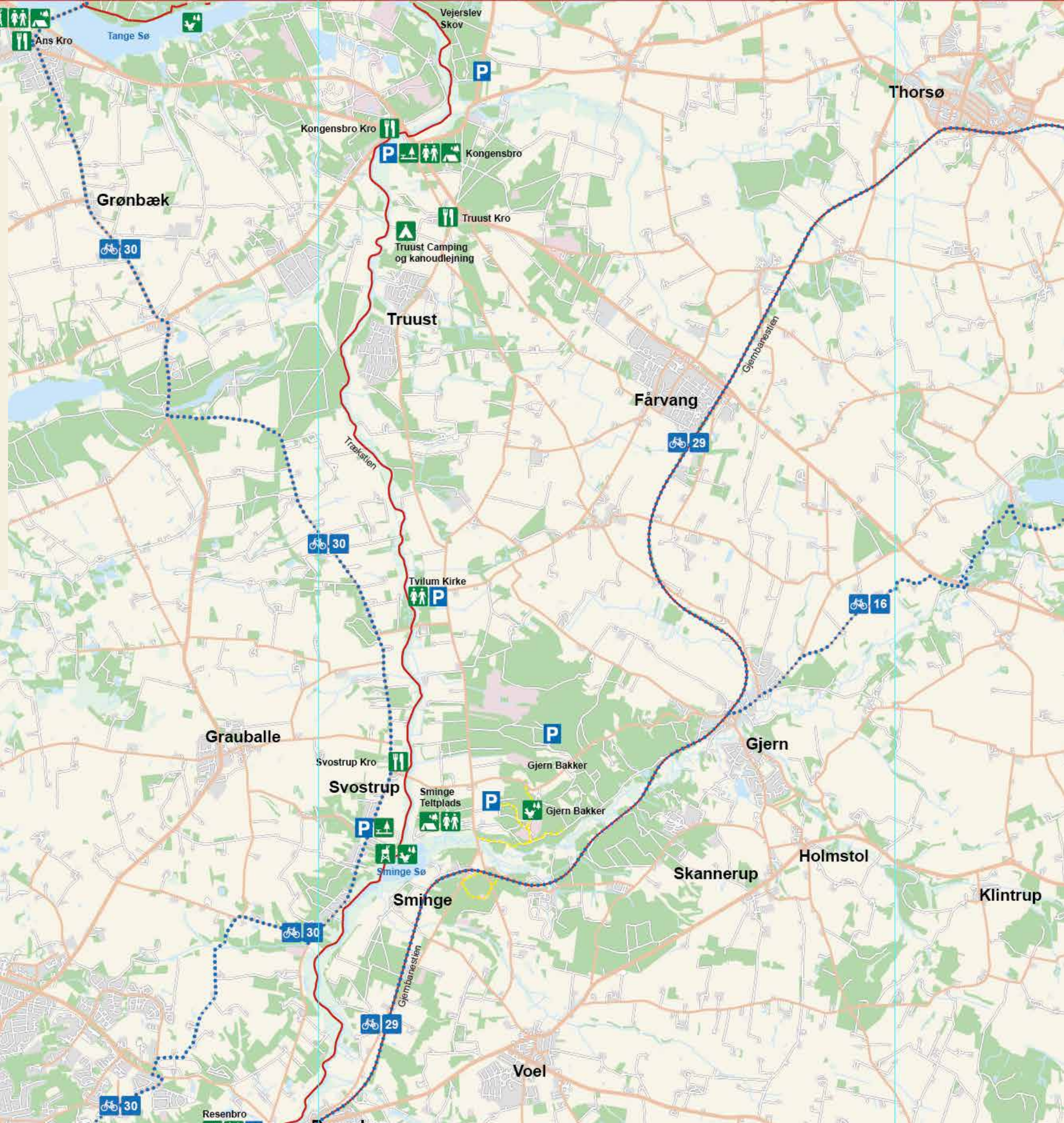
Hvordan: Afklarende møder med kommunerne langs hele åen
 Hvornår: I løbet af efteråret 2016
 Hvem: GudenåSamarbejdet
 Initiativtager: GudenåSamarbejdet

Formidling af landgangsbroerne på offentlige arealer i søerne

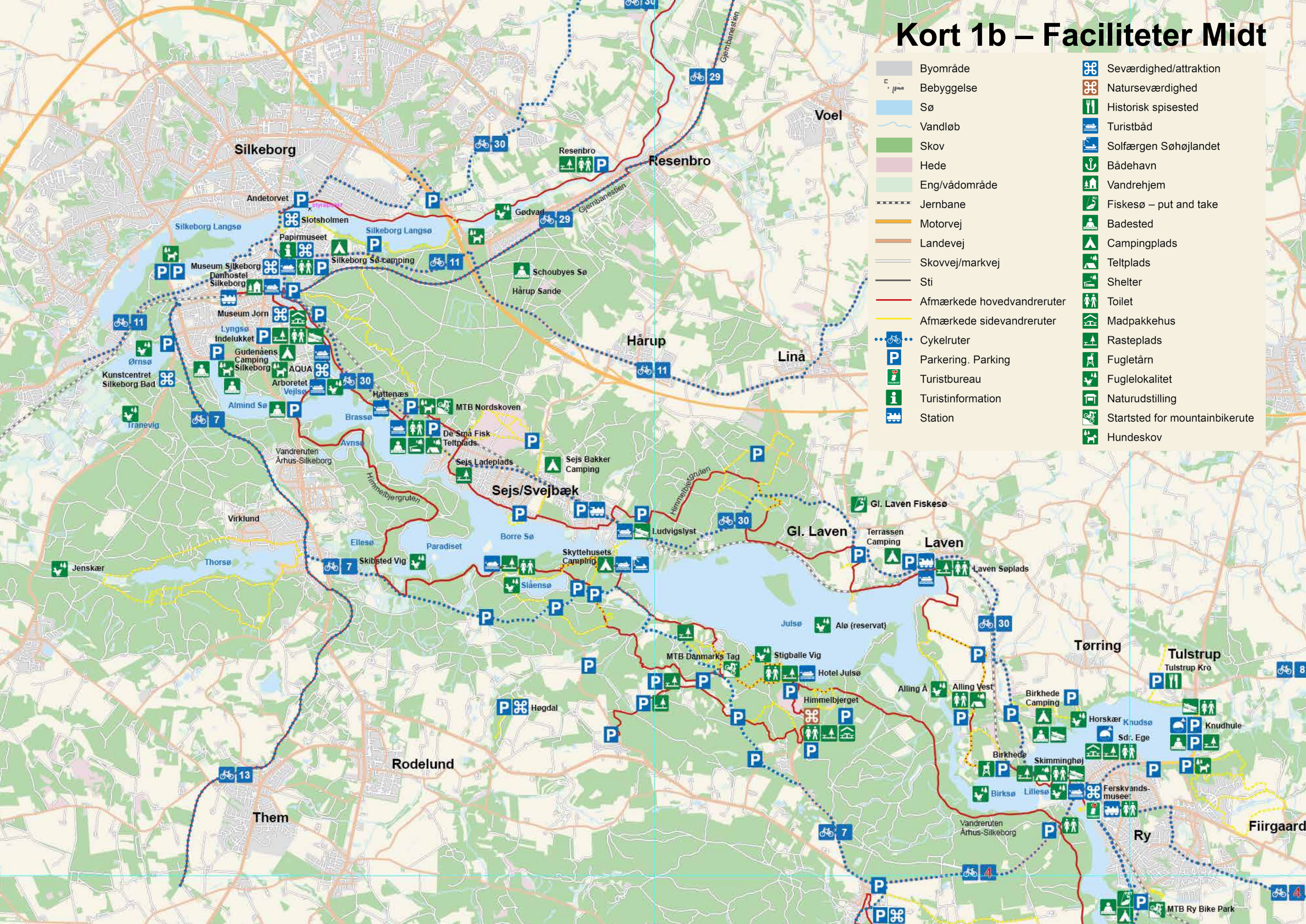
Hvordan: Afklarende møder mellem parterne
 Hvornår: I løbet af efteråret 2016
 Hvem: Brosamarbejdet, Hjejleselskabet, kommunerne, turistorganisationerne og Naturstyrelsen
 Initiativtager: Naturstyrelsen

Kort 1a – Faciliteter Nord

	Byområde		Seværdighed/attraktion
	Bebyggelse		Natureseværdighed
	Sø		Historisk spisested
	Vandløb		Turistbåd
	Skov		Solfærgen Søhøjlandet
	Hede		Bådehavn
	Eng/vådområde		Vandrehjem
	Jernbane		Fiskesø – put and take
	Motorvej		Badested
	Landevej		Campingplads
	Skovvej/markvej		Teltplads
	Sti		Shelter
	Afmærkede hovedvandreruter		Toilet
	Afmærkede sidevandreruter		Madpakkehus
	Cykelruter		Rasteplads
	Parkering, Parking		Fugletårn
	Turistbureau		Fuglelokalitet
	Turistinformation		Naturudstilling
	Station		Startsted for mountainbikerute
			Hundeskov

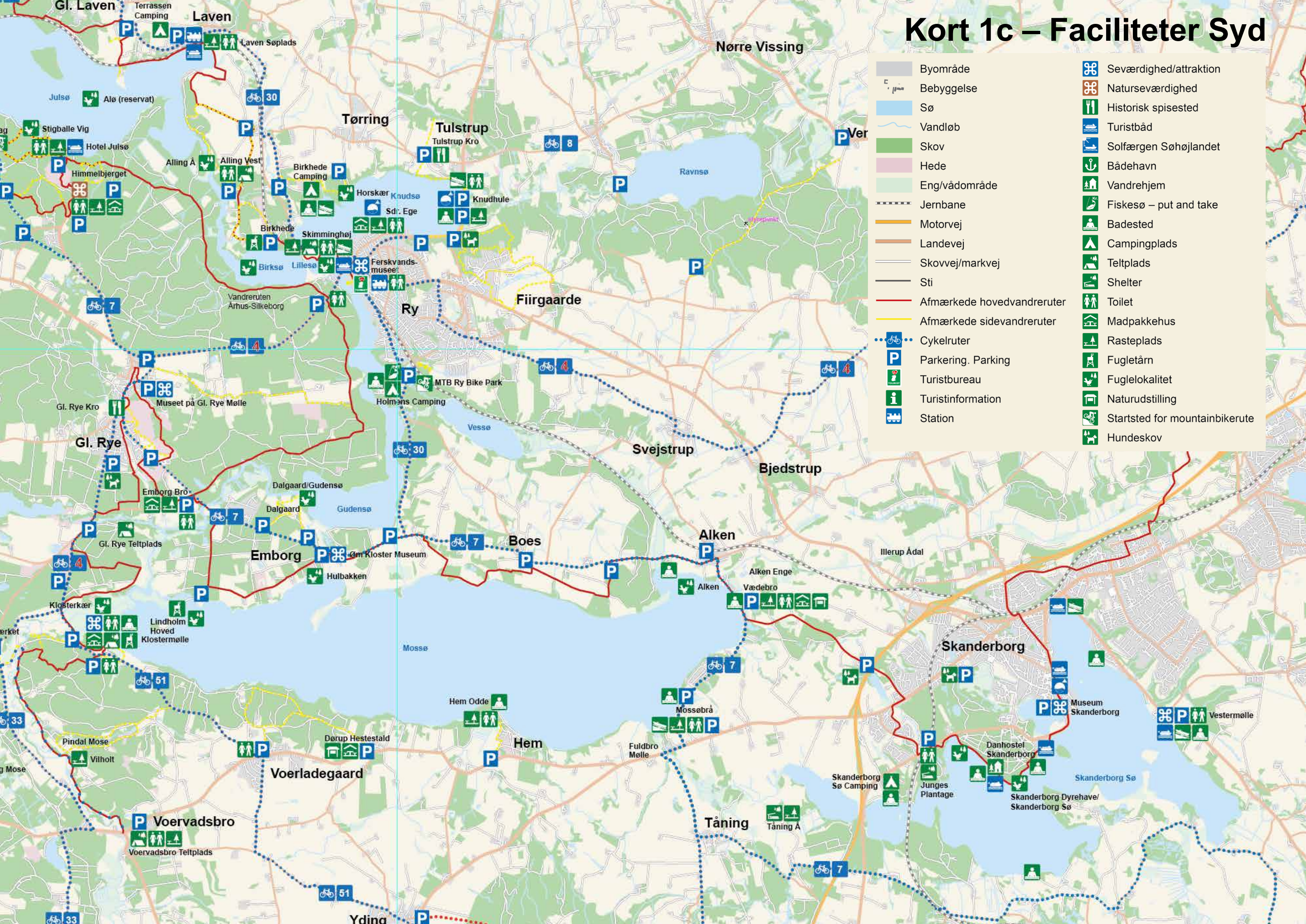

Kort 1b – Faciliteter Midt

	Byområde		Seværdighed/attraktion
	Bebyggelse		Natureseværdighed
	Sø		Historisk spisested
	Vandløb		Turistbåd
	Skov		Solfærgen Søhøjlandet
	Hede		Bådehavn
	Eng/vådområde		Vandrehjem
	Jernbane		Fiskesø – put and take
	Motorvej		Badested
	Landevej		Campingplads
	Skovvej/markvej		Teltplads
	Sti		Shelter
	Afmærkede hovedvandreruter		Toilet
	Afmærkede sidevandreruter		Madpakkehus
	Cykelruter		Rasteplads
	Parkering, Parking		Fugletårn
	Turistbureau		Fuglelokalitet
	Turistinformation		Naturudstilling
	Station		Startsted for mountainbikerute
			Hundeskov

Kort 1c – Faciliteter Syd

	Byområde		Seværdighed/attraktion
	Bebyggelse		Natureseværdighed
	Sø		Historisk spisested
	Vandløb		Turistbåd
	Skov		Solfærgen Søhøjlandet
	Hede		Bådehavn
	Eng/vådområde		Vandrehjem
	Jernbane		Fiskesø – put and take
	Motorvej		Badested
	Landevej		Campingplads
	Skovvej/markvej		Teltplads
	Sti		Shelter
	Afmærkede hovedvandreruter		Toilet
	Afmærkede sidevandreruter		Madpakkehus
	Cykelruter		Rasteplads
	Parkering, Parking		Fugletårn
	Turistbureau		Fuglelokalitet
	Turistinformation		Naturudstilling
	Station		Startsted for mountainbikerute
			Hundeskov

Østre Søbad, foto Silkeborg Kommune

Badning og dykning – kort 2b-c

Kommunerne holder øje med badevandskvaliteten på Søhøjlandets badestrande. De mest besøgte strande med de fleste faciliteter ligger på Naturstyrelsens eller kommunernes arealer, hvor offentligheden har fri adgang, men visse strande ligger på private arealer, hvor ejerne har åbnet for mulighed for badning for lokale (f.eks. Blidsø).

Skanderborg Kommune har valgt for kommunens største strandarealer at indgå i den internationale Blå Flag ordning, hvor der stilles særlige krav til dokumentation af badevandskvalitet og faciliteter i badesæsonen fra 1. juni til 15. september – herunder nedtagning af flaget, hvis kravene ikke opfyldes. Det bety-

der ikke, at badevandskvaliteten ved Silkeborg Kommunes strande er anderledes, men Silkeborg Kommune har fravalgt ordningen.

Knudhule Strand, Sønder Ege Strand, Stilling Strand og Skanderborg Søbad er Blå Flag badestrande i 2016. De største strandarealer i Silkeborg Kommune er Almind Sø med bl.a. Østre og Vestre Søbad og De Små Fisk for de mindste badegæster.

Knudhule Strand og Sønder Ege Strand er de seneste år opgraderet med nye faciliteter og bedre tilgængelighed og formidling gennem grønne partnerskaber. Silkeborg Kommuner arbejder på at forbedre faciliteter ved

søbadene i Almind sø, og et grønt partnerskab arbejder med planer for De Små Fisk. Naturstyrelsen Søhøjlandet har i 2016 givet tilladelse til, at et grønt partnerskab arbejder for at åbne mere op for badning i Mossø ved Klostermølle.

Undervandsaktiviteter er populære i Søhøjlandet. Undervandsaktiviteter i Søhøjlandet kan være f.eks. fridykning, undervandsfoto, arkæologi og biologi. Dykkere har fremsat forslag om en udvikling af mulighederne for undervandsaktiviteter. Det skal nævnes, at al undervandsfiskeri ikke er tilladt i ferskvand.

Vestre Søbad, foto Silkeborg Kommune

Nye badebroer på Knudhule Strand

Ønsker – badning og dykning:

- Vædebro bygningen forventes vedligeholdt i 2016. Derudover er der et projekt om hundestrand i gang.
- Der åbnes i højere grad for badning ved Klostermølle.
- Udsætning af bøjer til dykkerklubber, så de får adgang til et sted med 10 meters dybde og et med 25 meters dybde for at kunne træne.
- Bedre faciliteter ved dykkestederne.
- Udlægning af sand og nedsænkning af kunstige rev af træ eller sten for at øge planteliv og dyreliv, samt få gode steder at dykke med noget at se på.
- Muligvis indrette revene så de kun må dykkes på med guide, da det er følsomme naturområder.

- Oprette tilbud til skoletjenesten for at børn og unge kan lære at snorkle og dykke og nyde undervandslivet.
- Juridisk udredning for dykning i søerne.

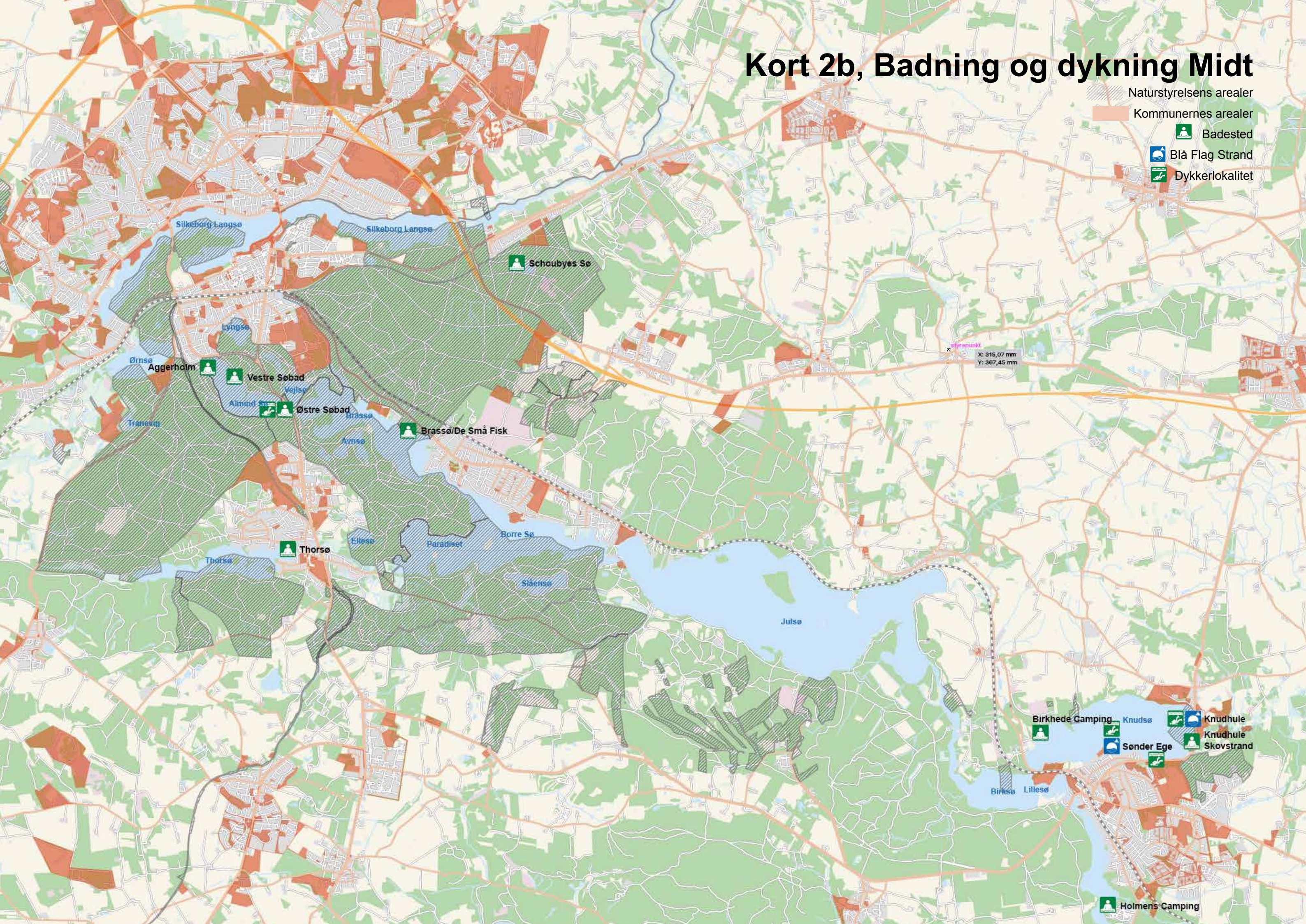
Opgave

Kortlægning, beskrivelse og formidling af mulighederne for at bade og dykke

Hvordan: Afklarende møder mellem parterne
 Hvornår: I løbet af efteråret 2016
 Hvem: Kommunerne, turistorganisationerne og Naturstyrelsen
 Initiativtager: Silkeborg Kommune

Kort 2b, Badning og dykning Midt

- Naturstyrelsens arealer
- Kommunernes arealer
- Badested
- Blå Flag Strand
- Dykkerlokalitet

X: 315,07 mm
Y: 367,45 mm

Silkeborg Langsø

Silkeborg Langsø

Schoubyes Sø

Lyngsø

Ørnse Aggerholm

Vestre Søbad

Almind Sø

Østre Søbad

Brassø/De Små Fisk

Avnsø

Thorsø

Eilesø

Paradisø

Borre Sø

Sidensø

Julsø

Birkhede Camping

Knudsø

Knudhule

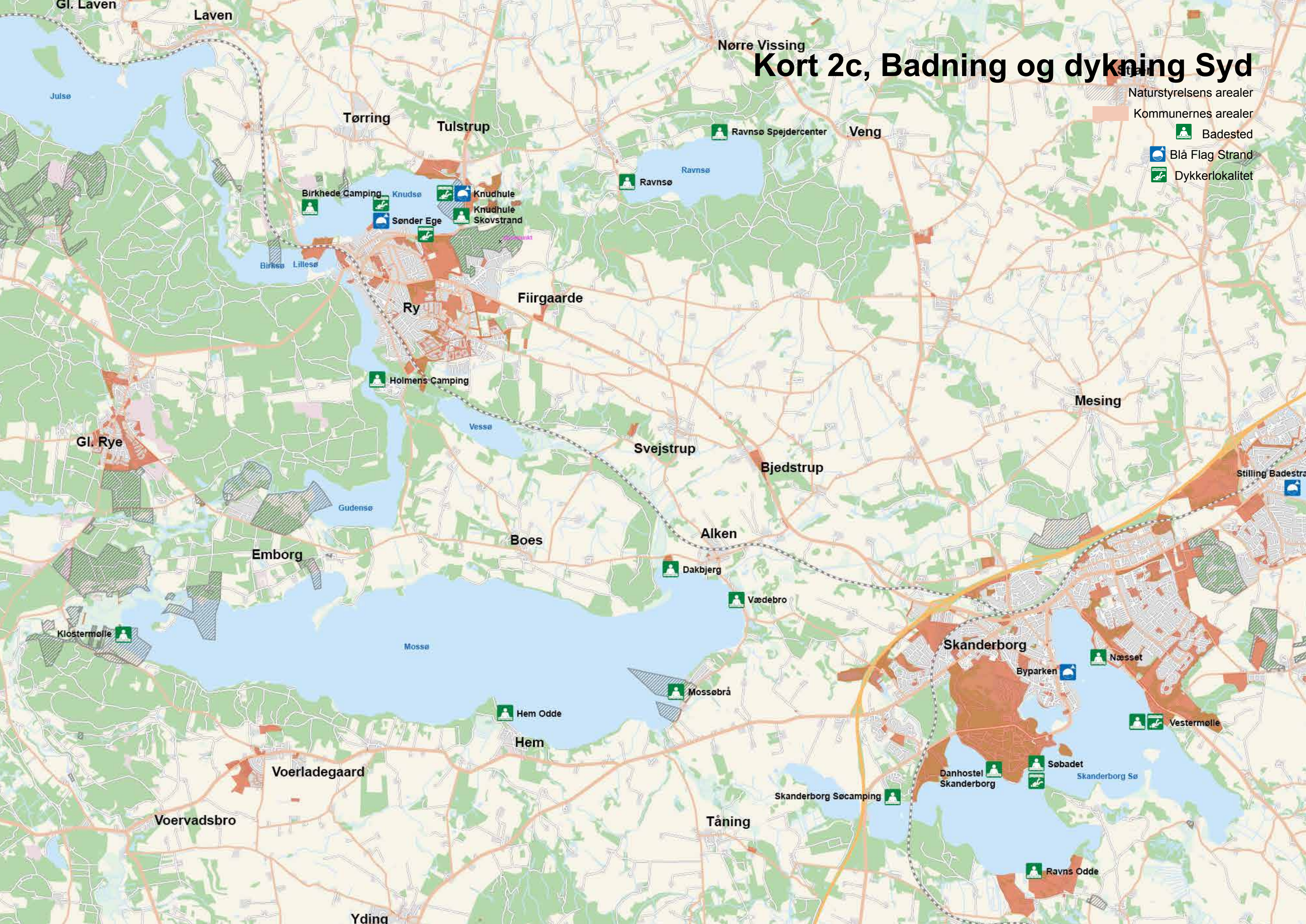
Sønder Ege

Knudhule Skovstrand

Birkso Lilleso

Holmens Camping

Kort 2c, Badning og dykning Syd

Kommende mestre – foto Silkeborg Kommune

Lystfiskeri – kort 3a-c

Både lokale lystfiskere og lystfiskerturister ønsker et godt fiskevand, gode fangstmuligheder og naturoplevelser. Lystfiskeriet kan dyrkes året rundt afhængig af fredningstider.

Lystfiskerturister er en nichemålgruppe, som har en anseelig størrelse efter danske forhold. Lystfiskerturisterne har brug for overnattingssteder, forplejning, mulighed for at købe forsyninger, fiskekort, fiskeudstyr, eller de ønsker at leje en båd. Derfor kan lystfiskeri i Søhøjlandet bidrage væsentligt til indtægter for andre typer af turisme-erhverv.

Fiskeretten tilhører som udgangspunkt bredejereren til midtstrøms i søer og åer.

Af historiske grunde kan fiskeretten være tillagt konkrete ejendomme, selvom disse ikke er bredejere. Det gælder f.eks. visse vandmøller, hvor indtægter fra fiskeri var målrettet vedligeholdelse af broer etc. Derfor kan fiskeretten opstrøms f.eks. vandmøller ved tinglysning være tillagt møllens ejer, selvom denne ikke er bredejer.

Lystfiskerforeninger lejer fiskevandene af rettighedshaverne. Medlemmer af lystfiskerforeningerne får ret til at fiske og gæster kan købe f.eks. uge- eller dagkort. Ganske få steder er fiskeriet frit og kan udøves af enhver, uden at der skal opkræves betaling i form af fiskekort.

Alle lystfiskere mellem 18 og 65 år skal foruden et lokalt fiskekort også have et gyldigt statsligt fisketegn, der skal medbringes under fiskeri.

Lystfiskerforeningers medlemmer gør et stort arbejde for at bevare fiskebestandene ved f.eks. udsætning af fiskeyngel og restaurering af gydepladser, fjernelse af spærringer etc. Endvidere arbejder man på at formidle mulighederne til lystfiskerne ved at lave kort over strækninger og vandområder, der er omfattet af fiskekortene. Endvidere afmærker foreningerne ofte strækningerne i landskabet og udfører kontrol med, at regler og adgange til fiskevande overholdes.

De lystfiskerforeninger, der dækker Søhøjlandet er Silkeborg Fiskeriforening (Danmarks største og ældste), Fiskeriforeningen Gudena og Skanderborg Lystfiskerforening. Da lystfiskeriforeningerne arbejder forskelligt, er måden at formidle på også forskellig.

Det anbefales, at lystfiskerforeninger drøfter en ensartet måde at udarbejde kort og formidle fiskeriets fysiske udstrækning ved at anvende Naturstyrelsens skiltedesign som den grundlæggende markering i landskabet.

Foto Lars Nygaard, AQUA

Forslag til strækningsafmærkning

Ønsker – lystfiskeri:

- Flere fiskepladser, gerne med pontoner.
- Drøftelse af og stillingtagen til garnfiskeriet.
- Drøftelse af og stillingtagen til de mange skarver.
- Skånsom beskæring af træer på offentlige arealer og søbredder, hvor det, så kan blive muligt at fiske.
- Vi ønsker, at såvel Naturstyrelsen som kommunerne i nye projekter tænker i lystfiskeri – f.eks. i planen for Indelukket.
- Etablering af isætningssteder for mindre både i Himmelbjergsøerne.
- Mange lystfiskerturister giver udtryk for at være blevet generet af hurtigtsejlende både.
- Etablering af gydepladser – fiskeriforeningerne har gang i mange initiativer med kommunerne og Naturstyrelsen.
- Mulighederne for fiskeri i statens vand ved Klostermølle bør afklares.
- Ønske om et isætningssted mere ved Skanderborg sø (f.eks. ved Vrold

Østergård) vil være attraktivt både for lystfiskere og kajaksejlere og mindske behovet for lange sejlture med motor på søen.

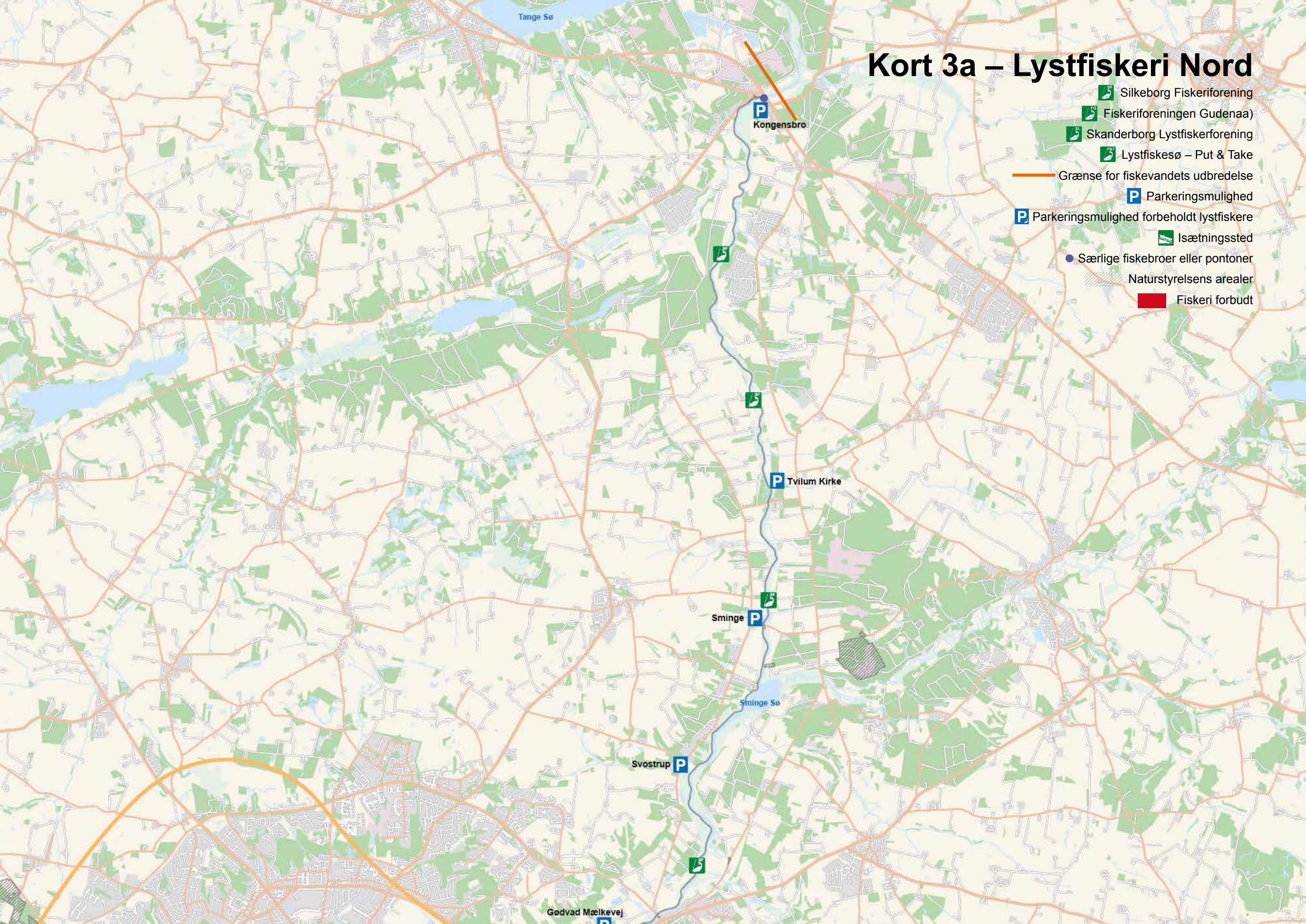
- Ved Skanderborgsøerne mangler fiskepladser (bynære) f.eks. i form af fiske-pontoner og/eller lystfiskeplatforme / adgang til fiskeri fra eksisterende broer på offentlige arealer ved Skanderborg Sø.

Opgave

Formidling af lystfiskeri – digitalt og på skilte. Tilgængelighed og flere platforme.

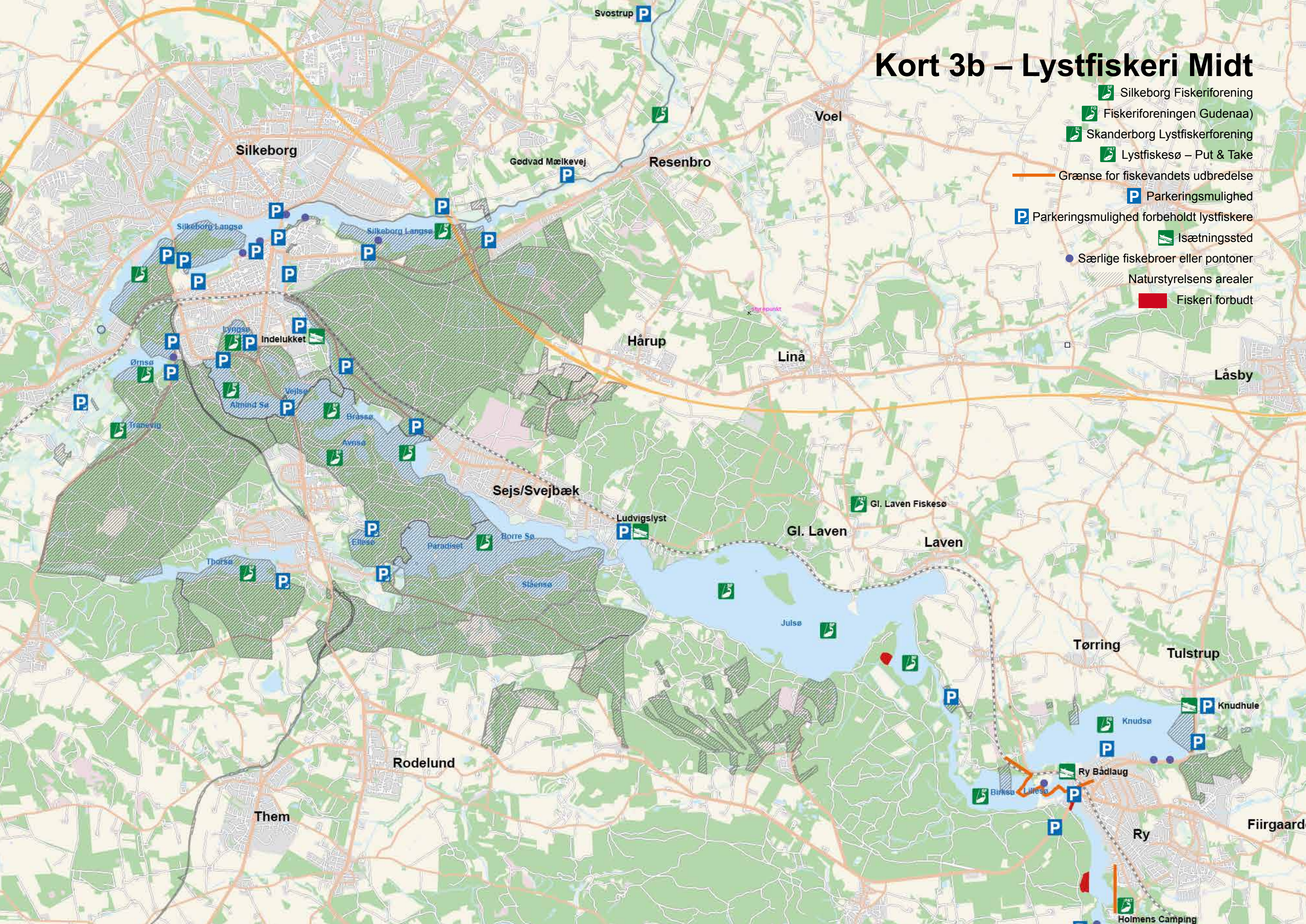
Hvordan: Afklarende møder mellem parterne
 Hvornår: I løbet af efteråret 2016
 Hvem: Kommunerne, turistorganisationerne, lystfiskerne og Naturstyrelsen
 Initiativtager: Silkeborg Kommune

Kort 3a – Lystfiskeri Nord

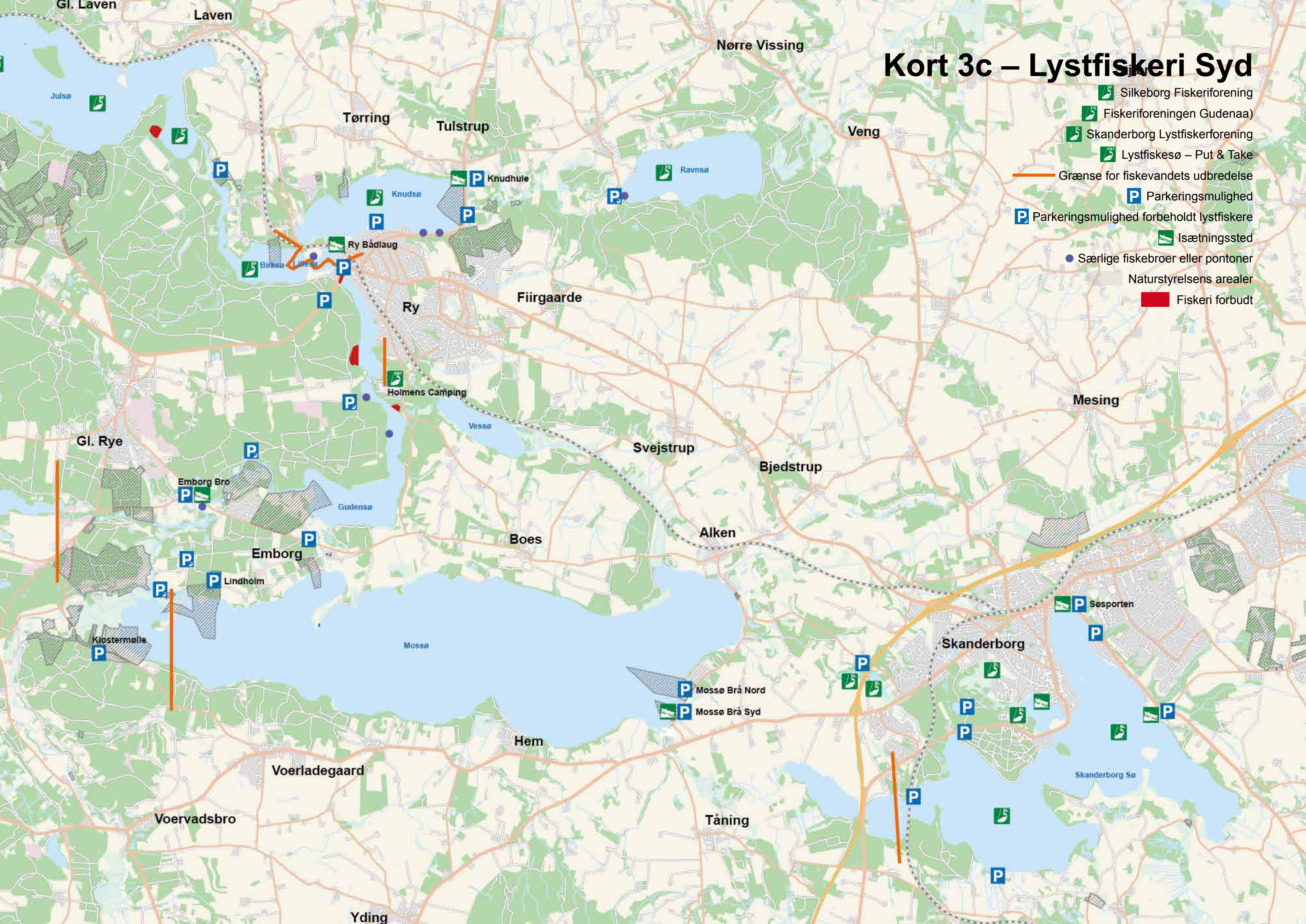

- Silkeborg Fiskeriforening
- Fiskeriforeningen Gudenaå)
- Skanderborg Lystfiskerforening
- Lystfiskesø – Put & Take
- Grænse for fiskevandets udbredelse
- Parkeringsmulighed
- Parkeringsmulighed forbeholdt lystfiskere
- Isætningssted
- Særlige fiskebroer eller pontoner
- Naturstyrelsens arealer
- Fiskeri forbudt

Kort 3b – Lystfiskeri Midt

Kort 3c – Lystfiskeri Syd

Silkeborg Fiskeriforening

Fiskeriforeningen Gudenaå

Skanderborg Lystfiskerforening

Lystfiskesø – Put & Take

Grænse for fiskevandets udbredelse

Parkeringsmulighed

Parkeringsmulighed forbeholdt lystfiskere

Isætningssted

Særlige fiskebroer eller pontoner

Naturstyrelsens arealer

Fiskeri forbudt

Dampskibet Hjejlen, der blev sat i drift på Himmelbjergsøerne i 1861 – foto Silkeborg Kommune

Sejlads – kort 4a-c (kanoer, kajaker, robåde) og kort 5a-c (motorbåde og broer)

Sejlads fylder naturligt nok meget, når man taler om friluftsliv i Søhøjlandet. Bortset fra kystområderne er Søhøjlandet det sted i Danmark, hvor der er flest sejladsmuligheder.

Turistbådssejladser tog for alvor sin begyndelse med idriftsættelsen af Hjejlen på Himmelbjergsøerne i 1861, og på Skanderborg Sø har det været muligt at komme med en turistbåd siden 1869.

Hjejeleselskabet sejler i dag med 7 både på ruten Silkeborg-Himmelbjerg og en enkelt båd på ruten Ry-Himmelbjerg. Derudover sejles særlige sejlads for grupper og arrangementer.

Egentlig formidlingssejlads finder i dag sted fra Silkeborg med kogen Christine fra AQUA, og med båden GI. Turisten fra Ry og med Skoleskibet Kvickly Ry i Knudsø.

Silkeborg Motorbådsklub er stiftet i 1909, Ry Marina har eksisteret siden 1921 (Ry Bådlaug er dog stiftet noget senere), og Skanderborg Sejl- og Motorbådsklub er stiftet i 1911.

Der er også stolte traditioner for sejlads med robåde i Søhøjlandet. Silkeborg Roklub er stiftet i 1890, Skanderborg Roklub i 1930, og Ry Roklub er fra 1948.

Kanosejladser har Søhøjlandet gennem mange år har været kendt for. Især fik Hakon Mielches fortælling "Til søs gennem Jylland" fra 1935 stor betydning for friluftaktiviteten.

Kajaksejladser er også "gammel" i Søhøjlandet, men har vundet meget stor udbredelse i de seneste år. Silkeborg Kajakklub er stiftet i 1940. Det er i dag meget almindeligt at se de uorganiserede kajaksejlere medbringe egne fartøjer til Søhøjlandets isætningssteder.

Hjejeleselskabets anløbsbro ved Hotel Julsø

Robåd, foto Lars Bornholt

Kano- og kajakklubber med samlet over 1600 medlemmer (opgørelse fra 2014):

- Silkeborg Kajakklub
- Kano og Kajakklubben Gudenå
- Laven-Linå Idrætsforening
- Ry Roklub
- Skanderborg Kano- og Kajakklub
- Sejs-Svejbæk Kajakafdeling under Sejs-Svejbæk Idrætsforening
- GI. Rye Kajakklub

Roklubber med samlet ca. 550 medlemmer under Dansk Forening for Rosport (DFfR) (opgørelse fra 2014):

- Skanderborg Roklub
- Ry Roklub
- Silkeborg Roklub

Sejl- og motorbådsklubber med samlet næsten 2.000 medlemmer (opgørelse fra 2014):

- Ry Bådlaug
- Silkeborg Motorbåd Klub
- Ry Sejlklub (Knudsø)
- Silkeborg Sejlklub
- Skanderborg Sejl- og Motorbådsklub (uden direkte adgang til Gudenåen).

Sejlads er ofte en familieaktivitet, så antallet af udøvere er større end medlemstallene.

Broer i Søhøjlandet

Adgangen til sejlsoplevelser og andre oplevelser ved søerne sker i tilknytning til havnearealerne og det store antal broer, der findes ved søbredderne og ved Gudenåen.

Turistbådene har anløbsbroer, som er forbeholdt turistbådssejladser. Enkelte af

Greenwave – soldreven båd til 5 personer

anløbsbroerne er ejet af kommunerne, men Hjeleselskabet har eneret på anvendelsen af broerne.

Brosamarbejdet fra 1988 omfatter Ry Bådlag, Silkeborg Motorbåd Klub og Silkeborg Sejlklub. For at kunne anvende broerne er det en forudsætning, at man er medlem af mindst en af klubberne i Brosamarbejdet.

Brosamarbejdet ejer og vedligeholder en del broer i søsystemet. Ved de fælles broer kan klubbernes medlemmer frit lægge til.

Det anbefales, at man fremadrettet drøfter muligheden for mere multifunktionelle anvendelser af broerne i Søhøjlandet. F.eks. kunne anløbsbroer for Hjeleselskabets både med visse justeringer måske også anvendes som handicapvenlige lystfiskeplatforme.

Hvis man arbejder for, at bredere og mere almennyttige målgrupper vil kunne anvende flere broer, vil det være mere sandsynligt, at der kan skaffes ekstern medfinansiering til udvikling og vedligeholdelse af broerne.

Ønsker – sejladser:

- Ønske om istandsættelse af flere af Hjejlebroerne.
- Mulighed for at andre brugere i højere grad kan benytte Brosamarbejdets broer, så vi ikke skal have nye selvstændige broer.
- Enkle halvtage på statens teltpladser til at holde brænde tørt. I våde somre er det et problem.
- Generelt ønskes flere opholdsfaciliteter (madpakkehus) og isætnings- og optagningssteder.
- Mulighed for at kunne benytte den tidligere isætningsplads ved "Ringvejsbroen" nu motorvejsbroen, da den nuværende ved Egeallé ligger ca. 600 m fra indløbet til åen og i hårdt vejr ville det være dejligt at kunne starte ud i roligt vand, og den oprindelige bro står stadig ved motorvejsbroen.
- På Odden i Silkeborg Langsø planlægges der nye faciliteter.
- Nye faciliteter/muligheder: Brugere af kajakruten "rundt om Silkeborg" (mod syd ad Remstrup Å, forbi Myrhus til Vejlsø, Almindsø, Ørnsø, Lyså, Silkeborg Langsø, Remstrup Å) efterlyser broer på de steder, hvor de går i land og bærer kajakkerne over land – Vejlsø/Almindsø – Almindsø/Ørnsø.
- Almindsø: Odderpassagen – det bør være lettere at komme igennem med robåde og kajaker.
- Skyttehuset (ved nuværende broer inden campingpladsen, når man kommer fra Silkeborg): Toilet og vand samt madpakkehus. Ellers alternativt ved Ludvigslust.
- Kirsebærhaven i Julsø: Madpakkehus og toilet.
- Laven: Madpakkehus og toilet.

- Slåensø: Ny bro til robåde og kajaker.
- Ny toiletbygning ved Alling Vest – bygningen skal erstatte flere små spredt placerede bygninger og være mere diskret i et Naturstyrelse design.
- Alling Vest: madpakkehus og shelter.
- Forslag om officiel landgang fra Gudenæs, ad den bro, som jvfr. fredningsbestemmelsen for Mossøfredningen, (matr. nr 4h Emborg) kan etableres af fredningsmyndigheden. Der ikke er andre officielle landgangsmuligheder, for besøgende til Øm Kloster.
- Mossø / Hem Odde og Øm Kloster: Nye broer og landgangssteder, da der ikke er mange muligheder for at komme i land fra Mossø – f.eks. ved dårligt vejr.
- Tilsvarende passage, som ved Ry Mølle, ønskes også etableret ved Fuldbro Mølle.
- Fuldbro: Evt. som nyt krydsningspunkt. Bedre broforhold og en lejrplads fra landsiden med madpakkehus.
- En bedre løsning på båd nr. reg. (duer ikke med et print for en turist) og gerne fritagelse for numre på mindre joller med motorer op til en fastlagt størrelse i HK.

Opgave

Kortlægning, beskrivelse, udvikling og formidling af isætningssteder

Hvordan:	Afklarende møder mellem parterne
Hvornår:	I løbet af efteråret 2016
Hvem:	Kommunerne, turistorganisationerne, brosamrådet, lystfiskerne, Gudenå Komiteen og Naturstyrelsen
Initiativtager:	Skanderborg Kommune

Eksempel på muligt velkomstskilt ved bro

Kort 4a – Kano, kajak og robåde Nord

Isætningssted

Ophalingsplads

Kanoudlejning

Vandrehjem

Campingplads

Teltplads

Shelter

Fugletårn

Madpakkehus

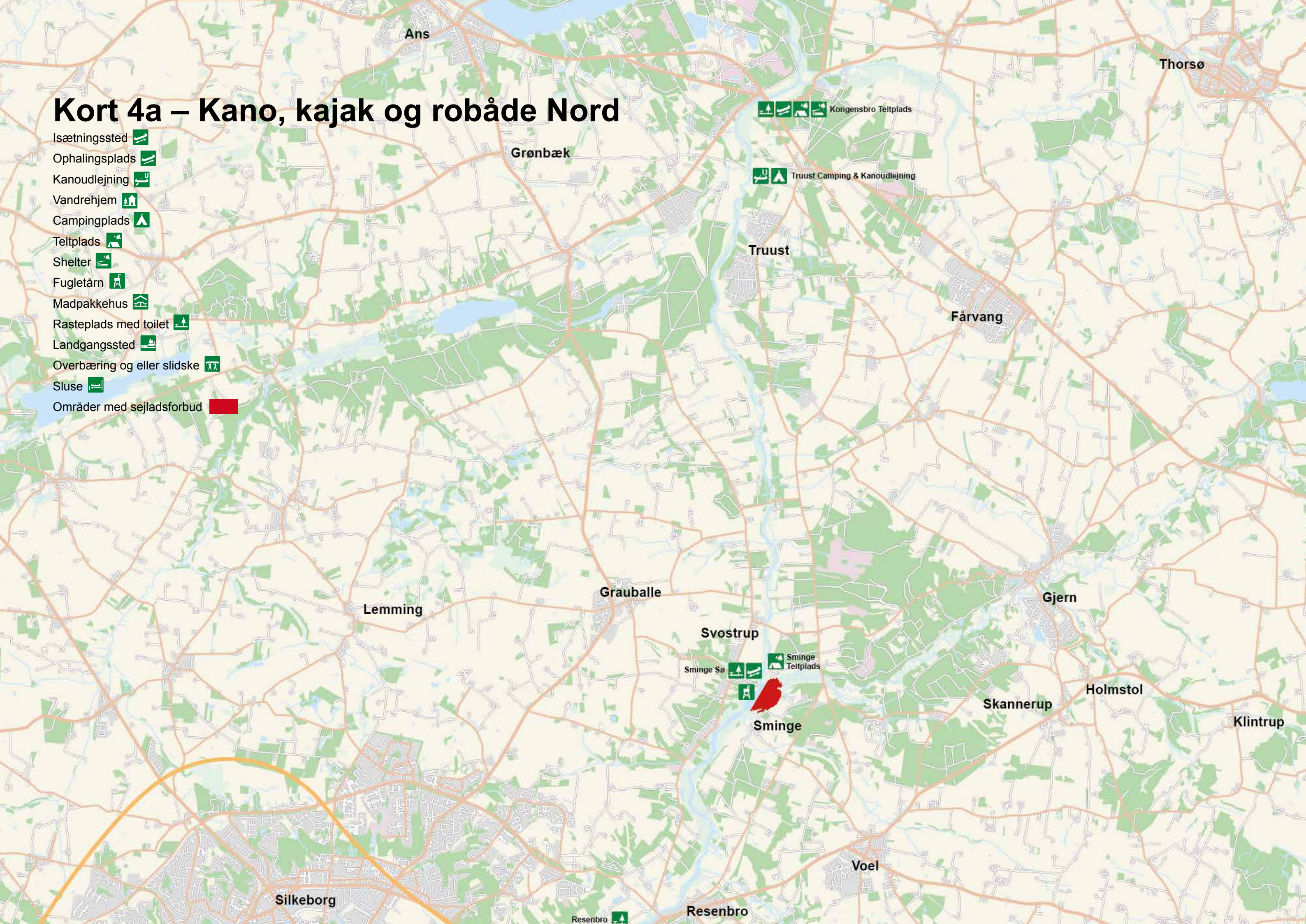
Rasteplads med toilet

Landgangssted

Overbæring og eller slidske

Sluse

Områder med sejlsadsforbud

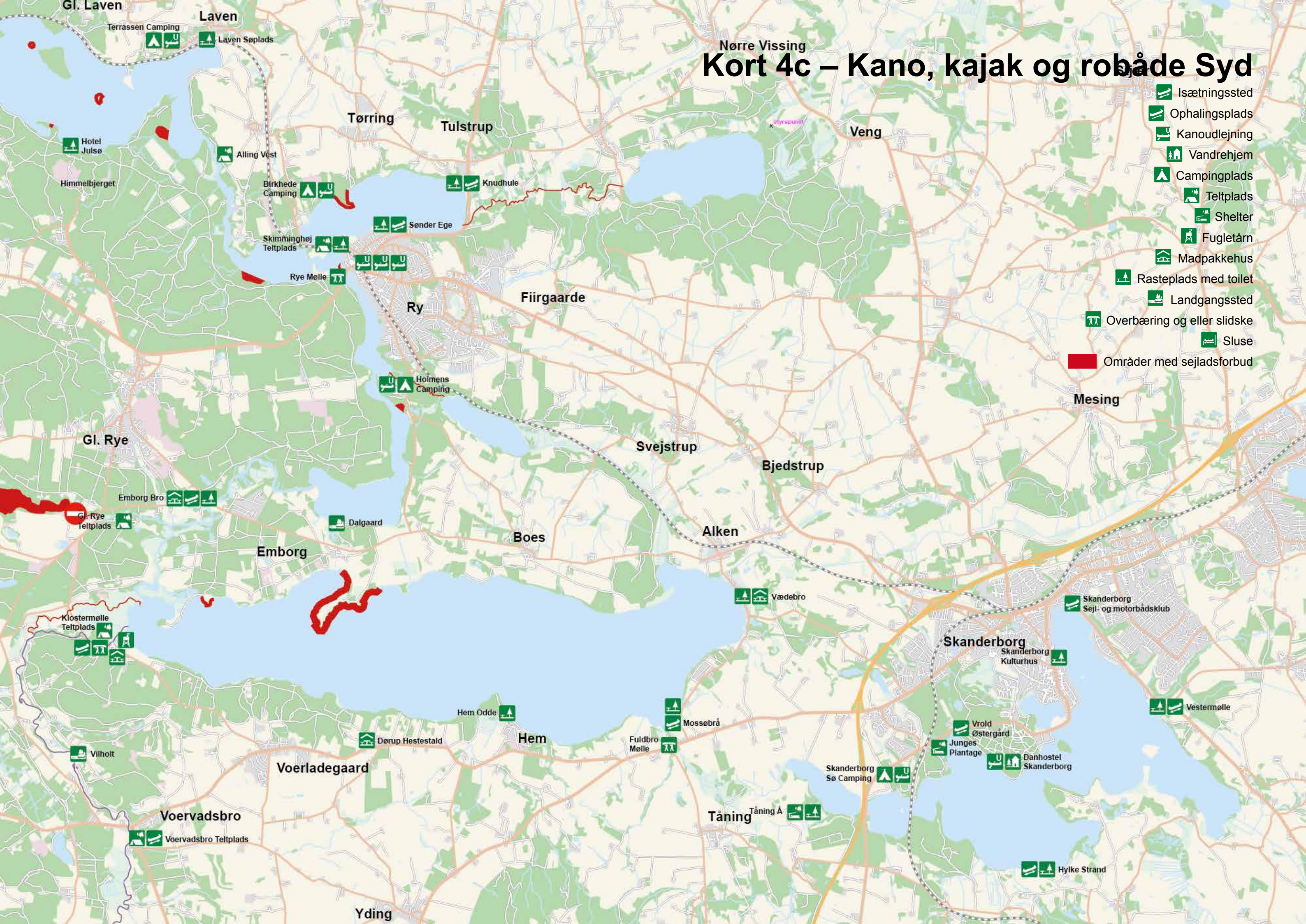

Kort 4b – Kano, kajak og robåde Midt

- Isætningssted
- Ophalingsplads
- Kanoudlejning
- Vandrehjem
- Campingplads
- Teltplads
- Shelter
- Fugletårn
- Madpakkehus
- Rasteplads med toilet
- Landgangssted
- Overbæring og eller slidske
- Sluse
- Områder med sejladsforbud Låsby

Kort 4c – Kano, kajak og robåde Syd

- Isætningssted
- Ophalingsplads
- Kanoudlejning
- Vandrehjem
- Campingplads
- Teltplads
- Shelter
- Fugletårn
- Madpakkehus
- Rasteplads med toilet
- Landgangssted
- Overbæring og eller slidske
- Sluse
- Områder med sejladsforbud

Gl. Laven
Terrassen Camping
Laven Søplads

Hotel Julsø
Himmelbjerget

Alling Vest
Birkhede Camping

Tørring
Tulstrup

Knudhule

Sønder Ege

Skimminghøj Teltplads

Rye Mølle

Ry

Fiirgaarde

Holmens Camping

Svejstrup

Bjedstrup

Gl. Rye

Emborg Bro

Gl. Rye Teltplads

Dalgaard

Emborg

Boes

Alken

Vædebro

Skanderborg Sejl- og motorbådsklub

Kløstermølle Teltplads

Skanderborg Kulturhus

Vestermølle

Hem Odde

Hem

Mossøbrå

Vroid Østergård

Junges Plantage

Danhostel Skanderborg

Vilholt

Dørup Hestestald

Fuldbrø Mølle

Skanderborg Sø Camping

Voervadsbro

Voervadsbro Teltplads

Tåning Tåning A

Hylke Strand

Yding

Kort 5a – sejlbåde, motorbåde og turistbåde Nord

Isætningssted

Havn for motorbåde

Havn for sejlbåde

Anløbsbro for turistbåde

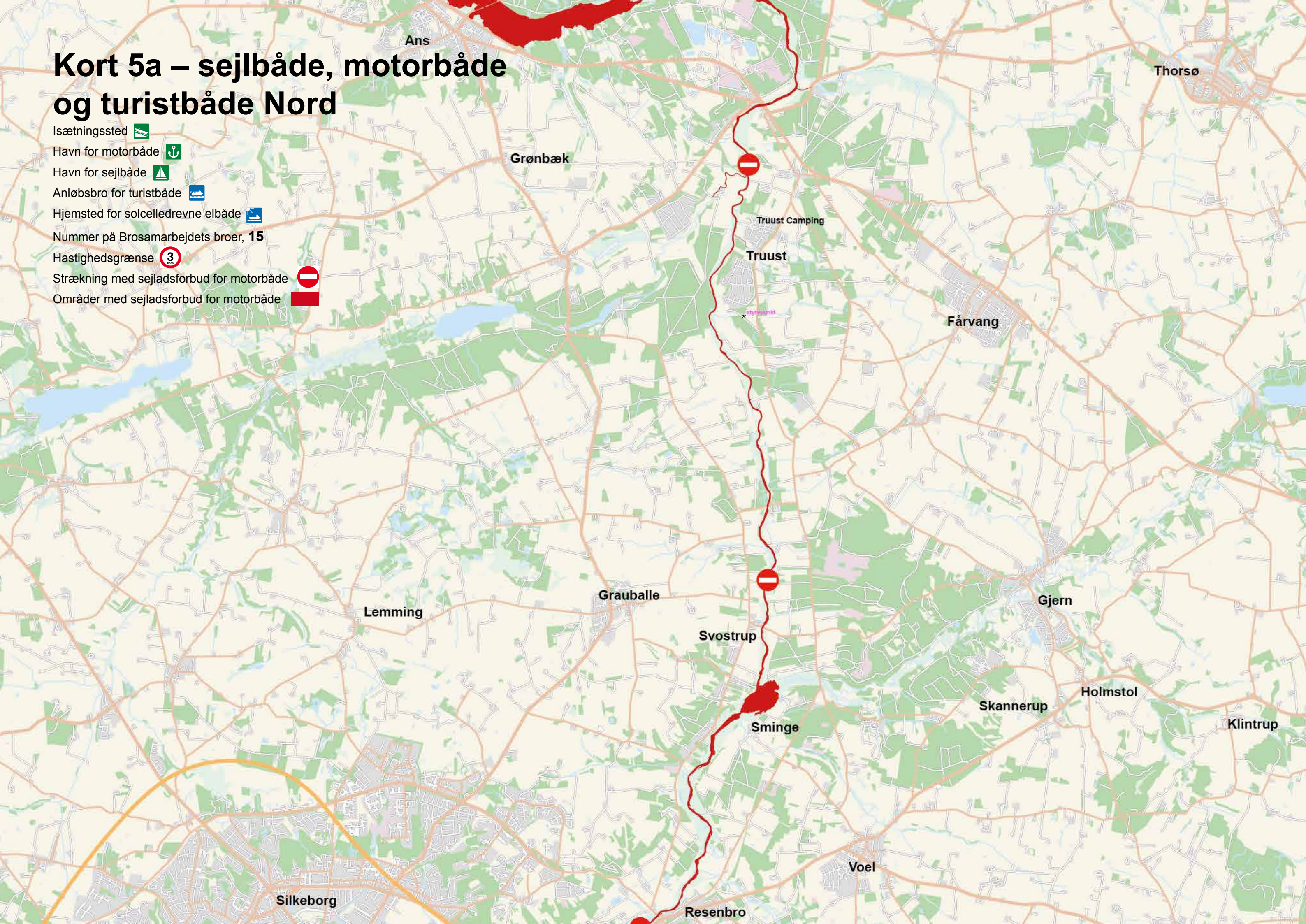
Hjemsted for solcelledrevne elbåde

Nummer på Brosamarbejdets broer, 15

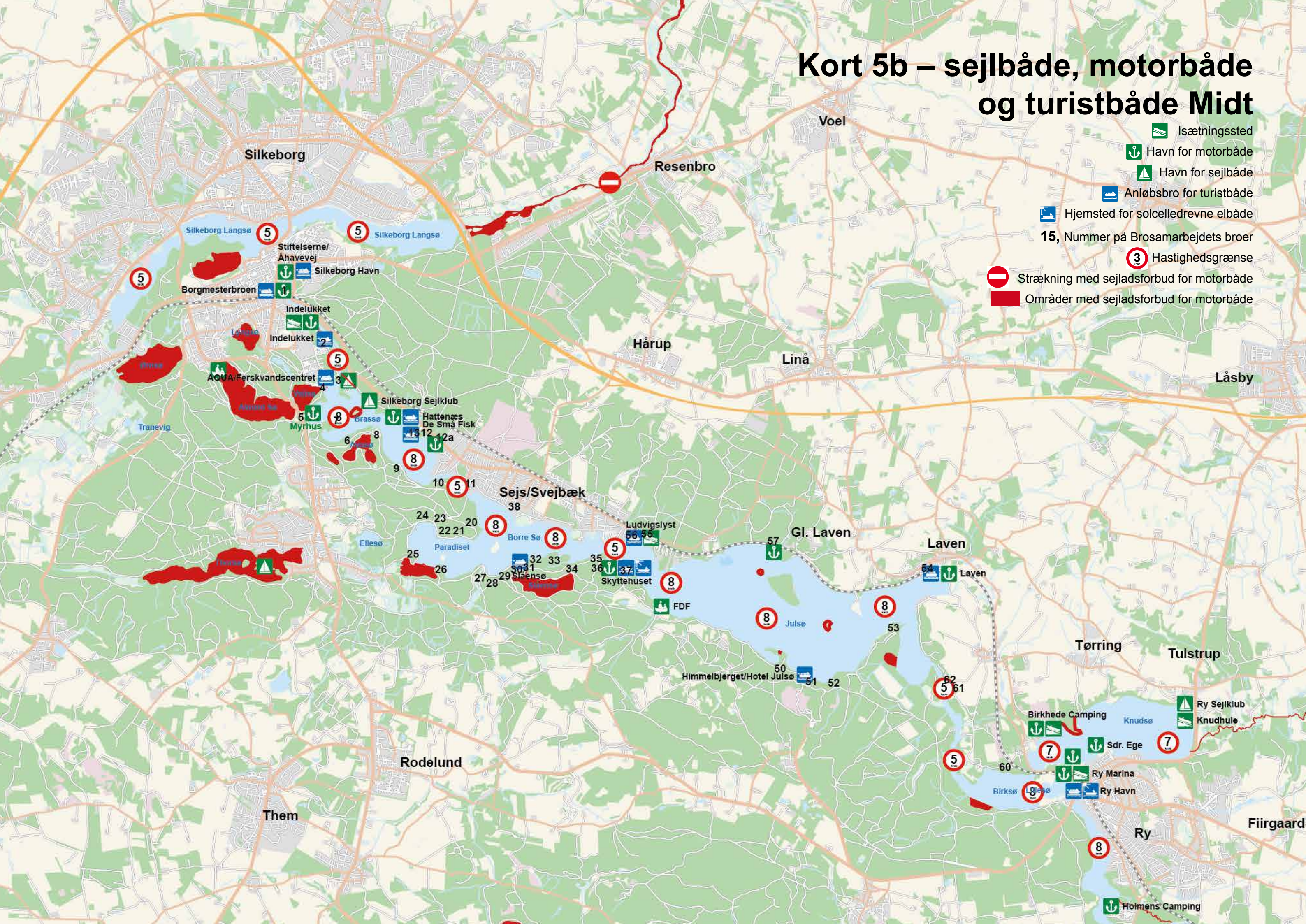
Hastighedsgrænse

Strækning med sejladsforbud for motorbåde

Områder med sejladsforbud for motorbåde

Kort 5b – sejlbåde, motorbåde og turistbåde Midt

Kort 5c – sejlbåde, motorbåde og turistbåde Syd

- Isætningssted
- Havn for motorbåde
- Havn for sejlbåde
- Anløbsbro for turistbåde
- Hjemsted for solcelledrevne elbåde
- 15, Nummer på Brosamarbejdets broer
- 3 Hastighedsgrænse
- Strækning med sejladsforbud for motorbåde
- Områder med sejladsforbud for motorbåde

Indgange til Søhøjlandet og GudenåKrydsningspunkter – kort 6a-c

Indgange

Indgange er steder med mange parkeringspladser, og hvor større begivenheder og events kan finde sted – f.eks. løbe-, mountainbike- eller svømmestævner.

Naturstyrelsen og kommunerne får ofte henvendelser om tilladelse til afholdelse af større arrangementer, og det vil derfor være formålstjenligt at få kortlagt, hvor store arrangementer de forskellige indgange vil kunne håndtere med hensyn til kapacitet og faciliteter.

Krydsningspunkter og partnerskaber

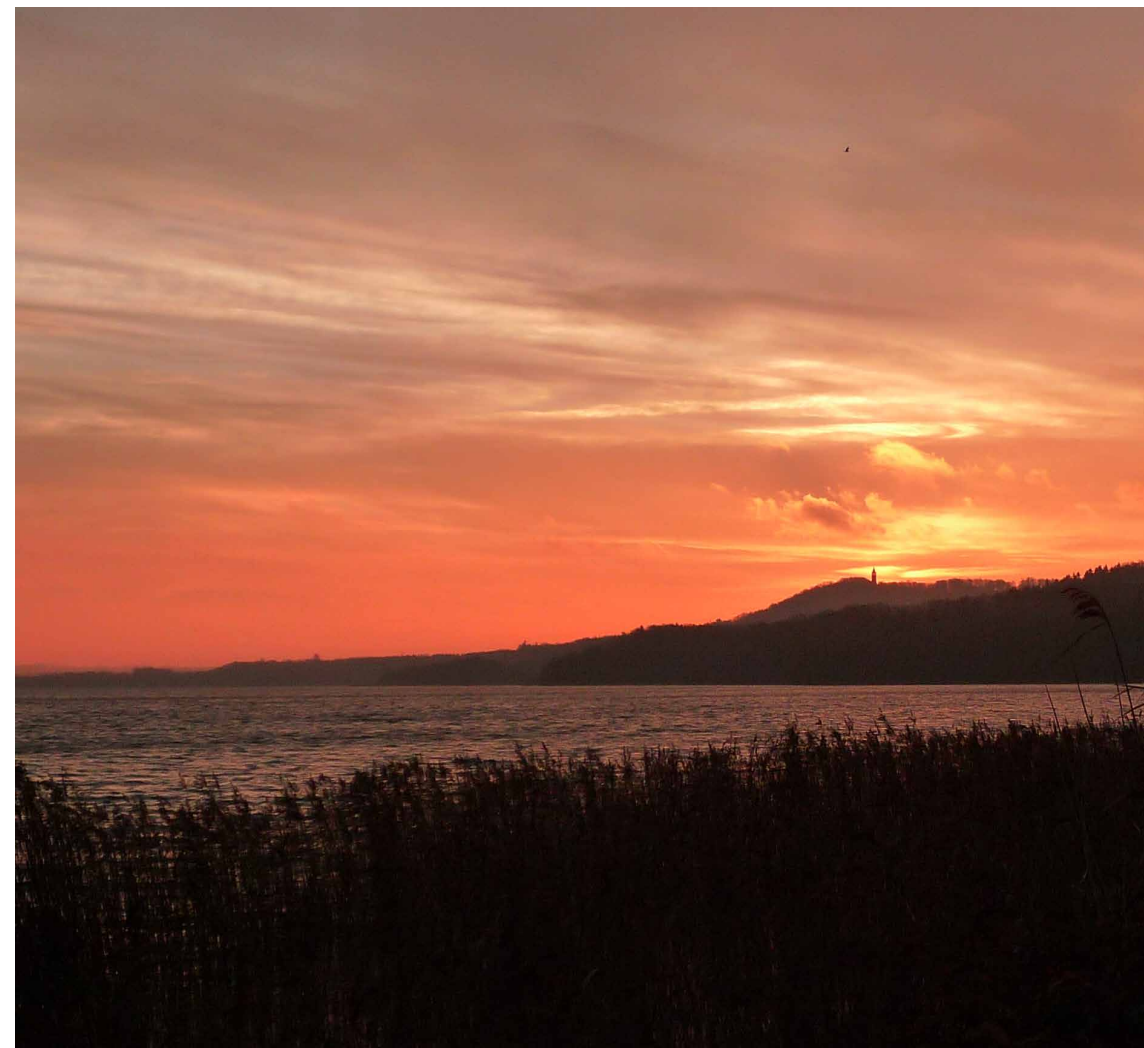
Partnerskabet Vandvejen bestod af en lang række interessenter, der mødtes til 5 møder i 2013 og 2014 og alle gav input til projektet, som omfattede hele Gudenåen fra kilde til Fjord.

En af partnerskabet grundidéer er at opgradere en række eksisterende telt- og rastepladser langs Gudenåen efter et koncept, der:

- dels vil binde GudenåLandet sammen qua en sammenhængende information og formidling, der relaterer til Gudenåen og ikke kun til den enkelte lokalitet,
- dels vil sikre en basal infrastruktur af kvalitets-faciliteter, som kan benyttes af flere målgrupper - sejlene, cyklende, vandrende og bilende.

Krydsningspunkt henviser således til punkter, hvor Gudenå-ruter krydses – først og fremmest hvor Gudenåens cykel- og vandreruter møder selve åen, altså Vandvejen, ligesom der også gerne skal være let adgang for de, der kommer i bil, bus eller på motorcykel.

Himmelbjerget er Søhøjlandets største naturattraktion og kunne som en væsentlig indgang til Søhøjlandet opgraderes til GudenåKrydsningspunkt.– foto Karlo Jespersen

Skanderborg Festival i Dyrehaven - en af indgangene til Søhøjlandet

Ca. halvdelen af alle krydsningspunkterne er beliggende i Søhøjlandet. Et krydsningspunkt kan benyttes af flere af følgende brugergrupper – sejlene, cyklende, gående, bilende – og er karakteriseret af følgende:

- let tilgængelig for flere brugergrupper, herunder tydelig skiltning mellem vandre- og cykelruterne og krydsningspunktet – også på Vandvejen
- universelt tilgængelige faciliteter (handicap-venligt) – herunder toilet
- sikre og robuste faciliteter for de sejlene i form af bro, bolværk og/eller kanoisætningssted
- p-plads med plads til opbevaring af kano/kajakker for natten samt bord/bænkesæt

• infotavler, der fortæller:

- hvor er jeg? - oversigtskort med indkøbs- og transportmuligheder
- hvad må og kan jeg? - regler og anvisninger
- den gode historie om stedet og nærmeste oplevelsesmuligheder

- madpakkehus, gerne til 12 pers (prototype Emborg bro) – eller tilsvarende
- adgang til drikkevand
- affaldsspande

På sigt kan GudenåKrydsningspunkterne udvides med:

- bagagebokse, der gør det lettere for de besøgende at efterlade bagagen og gå ud og opleve stedet
- adgang til elektricitet, der er en forudsætning for at få glæde af den digitale information
- overnatningsmulighed
- cykelpitstop – som i dag findes på f.eks. Knudhule
- affaldssortering

Opgraderingen af krydsningspunkterne er allerede i fuld gang, og flere grønne partnerskaber eller myndighedsprojekter er enten under forberedelse, under udførelse eller afsluttet.

Havnen i Silkeborg – en indgang til Søhøjlandet

Skimminghøj Teltplads er med i et grønt partnerskab om indretning af Skimminghøj

Forslag til krydsningspunkter ved Vandvejen

December 2015

Ønsker til GudenåKrydsningspunkter:

Generelt:

- generel forbedring af faciliteter på de udvalgte GudenåKrydsningspunkter ved etablering af ensartet skiltning, bagagebokse og mulighed for at oplade smartphones.
- Bagagebokse med opladningsmulighed for smartphones

Kongensbro:

- bedre isætningssteder som bro/brink.
- madpakkehus, handicapadgang til ny toiletbygning.

Tvilum Kirke:

- landgangsbro og sti til kirken samt ny formidling (under udførelse).

Sminge Sø:

- madpakkehus.
- bedre broværk samt madpakkehus på en af siderne, evt. på den vestlige side når man kommer fra Silkeborg.
- Sminge Teltplads - den nederste del af pladsen trænger til at blive hævet i niveau, da der ved højvande i åen ikke er til at være – Naturstyrelsen har et

Sønderøge – netop opgraderet

særskilt renoveringsprojekt på arbejdsprogrammet i 2016.

- En gangbro (lign. Kjællinghøl) over åen fra P-pladsen til teltpladsen da folk har svært ved at aflevere kanoer ved P-pladsen og finde tilbage til teltpladsen.

Havnen i Silkeborg:

- Ny formidling.

Indelukket:

- generel opgradering af områdets faciliteter, stibro over Remstrup Å.

De Små Fisk:

- madpakkehus, ny kiosk- og toiletbygning med overdækkede siddepladser, omklædning/brusere, grejbank, naturlegeplads, mountainbike-pitstop.

Laven Søplads og/eller Ludvigsløst:

- Silkeborg Kommune kan ikke anbefale, at faciliteterne udbygges.

Himmelbjerget:

- madpakkehus og en bedre bro.
- madpakkehus, nye toiletter.

Sønderøge Strand:

- ny bygning til bl.a. grejbank og sauna for vinterbadere.

Knudhule Strand:

- madpakkehus(e).

Havnen i Ry / Skimminghøj Teltplads:

- bedre faciliteter til el-sejls og solbåde - f.eks. ny soldreven turistbåd i rutefart fra Ry til Himmelbjerget.
- madpakkehus på Skimminghøj i forbindelse med en renovering af de eksisterende toiletter.
- ny toiletbygning, solbådshavn / bedre isætningsmulighed for småfartøjer, mountainbike-pitstop, madpakkehus.
- forbedring af kanopassagen ved Rye Mølle, så der ikke dannes trafikpropper, grundet trafik i begge retninger, og så roklubbåde ikke skal slæbes over Rodelundvej.

Emborg Bro:

- større bro/brink til robåde, evt. flyttet lidt væk fra svinget pga. oversigtsforhold og strøm.
- bedre transportvogne til småfartøjer.

Vædebro:

- ny udstillingsbygning, hundestrand.

Klostermølle:

- mulighed for isætning af både.
- Klostermølle planlægges der for af Naturstyrelsen og div. partnerskaber - nu ikke kun på friluftsområdet, men også mht. nyt forløb for åen og kanalen.
- nyt isætningssted og åbning for badning.
- Mulighed for at sætte kanoer og kajaker i ved, eller i nærheden af Klostermølle teltplads på Mossø siden - evt. på tangen mellem Kanalen og Mossø.

Voervadsbro Teltplads:

- nyt toilet og madpakkehus.

Opgaver

Synliggørelse og markedsføring af friluftslivet herunder kortlægning, beskrivelse og præsentation af indgange til Søhøjlandet

Hvordan: Afklarende møder mellem parterne
 Hvornår: I løbet af efteråret 2016
 Hvem: Kommunerne, turistorganisationerne og Naturstyrelsen
 Initiativtager: Turistorganisationerne

GudenåKrydsningspunkter i Søhøjlandet

Hvordan: Afklarende møder mellem parterne
 Hvornår: I løbet af efteråret 2016
 Hvem: GudenåSamarbejdet, kommunerne, kanoudelejerne, turistorganisationerne og Naturstyrelsen
 Initiativtager: Skanderborg Kommune

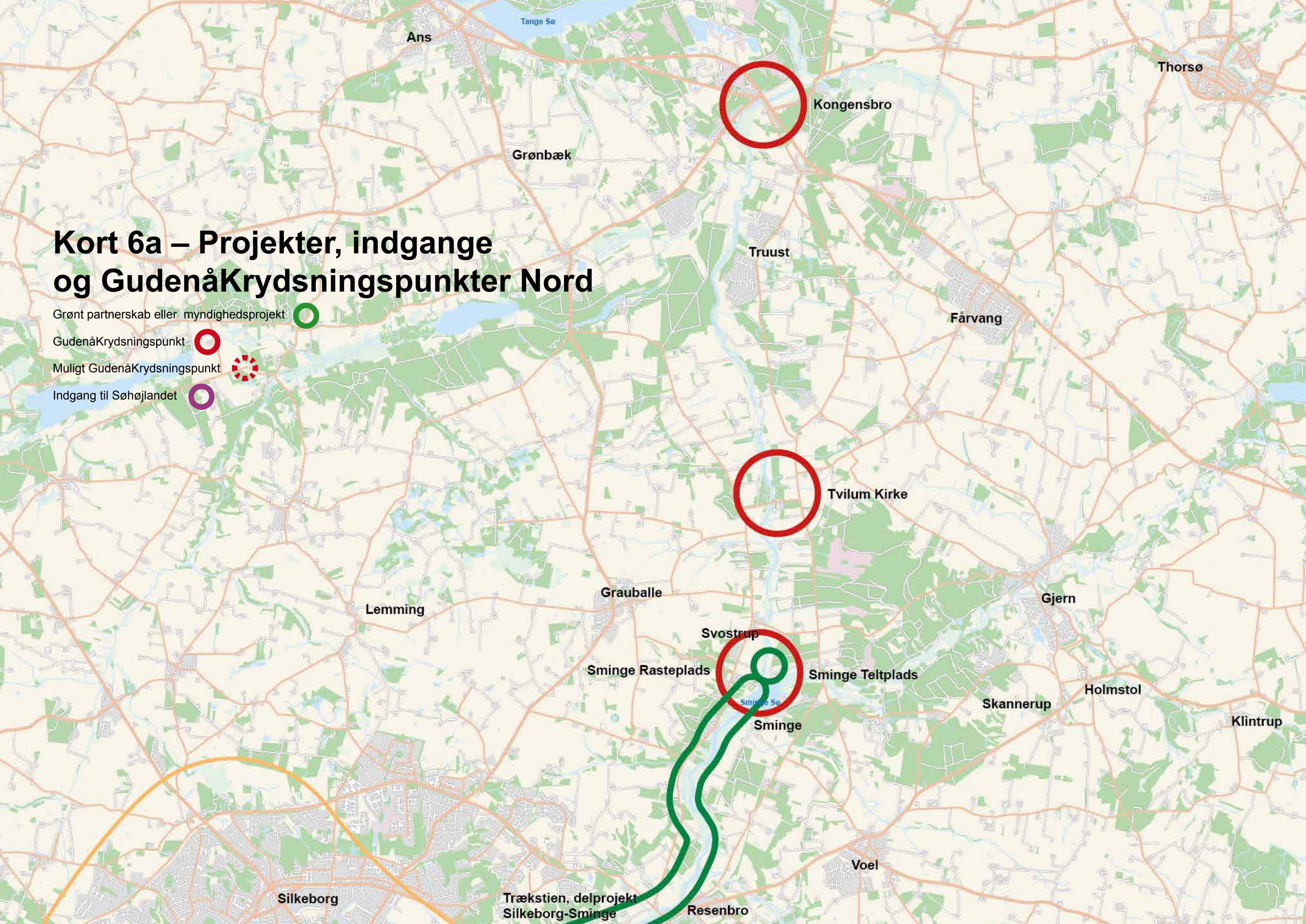
Kort 6a – Projekter, indgange og GudenåKrydsningspunkter Nord

Grønt partnerskab eller myndighedsprojekt

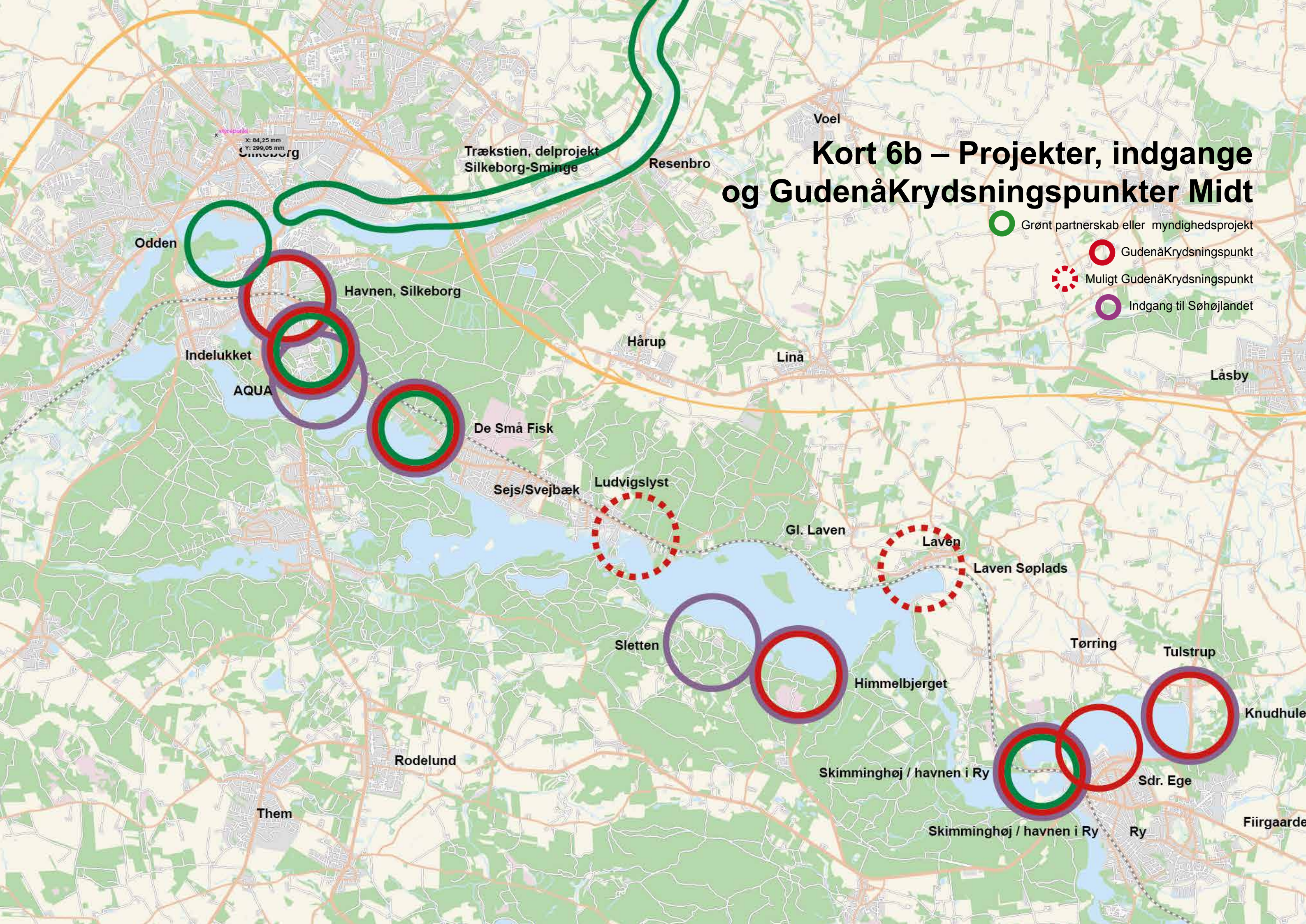
GudenåKrydsningspunkt

Muligt GudenåKrydsningspunkt

Indgang til Søhøjlandet

Kort 6b – Projekter, indgange og GudenåKrydsningspunkter Midt

Styringspunkt
X: 84,25 mm
Y: 299,05 mm
Silkeborg

Trækstien, delprojekt
Silkeborg-Sminge

Resenbro

Voel

Odde

Havnen, Silkeborg

Indelukket

AQUA

Hårup

Lina

Låsby

De Små Fisk

Sejs/Svejbæk

Ludvigsløst

Gl. Laven

Laven

Laven Søplads

Sletten

Himmelbjerget

Tørring

Tulstrup

Knudhule

Rodelund

Them

Skimminghøj / havnen i Ry

Skimminghøj / havnen i Ry

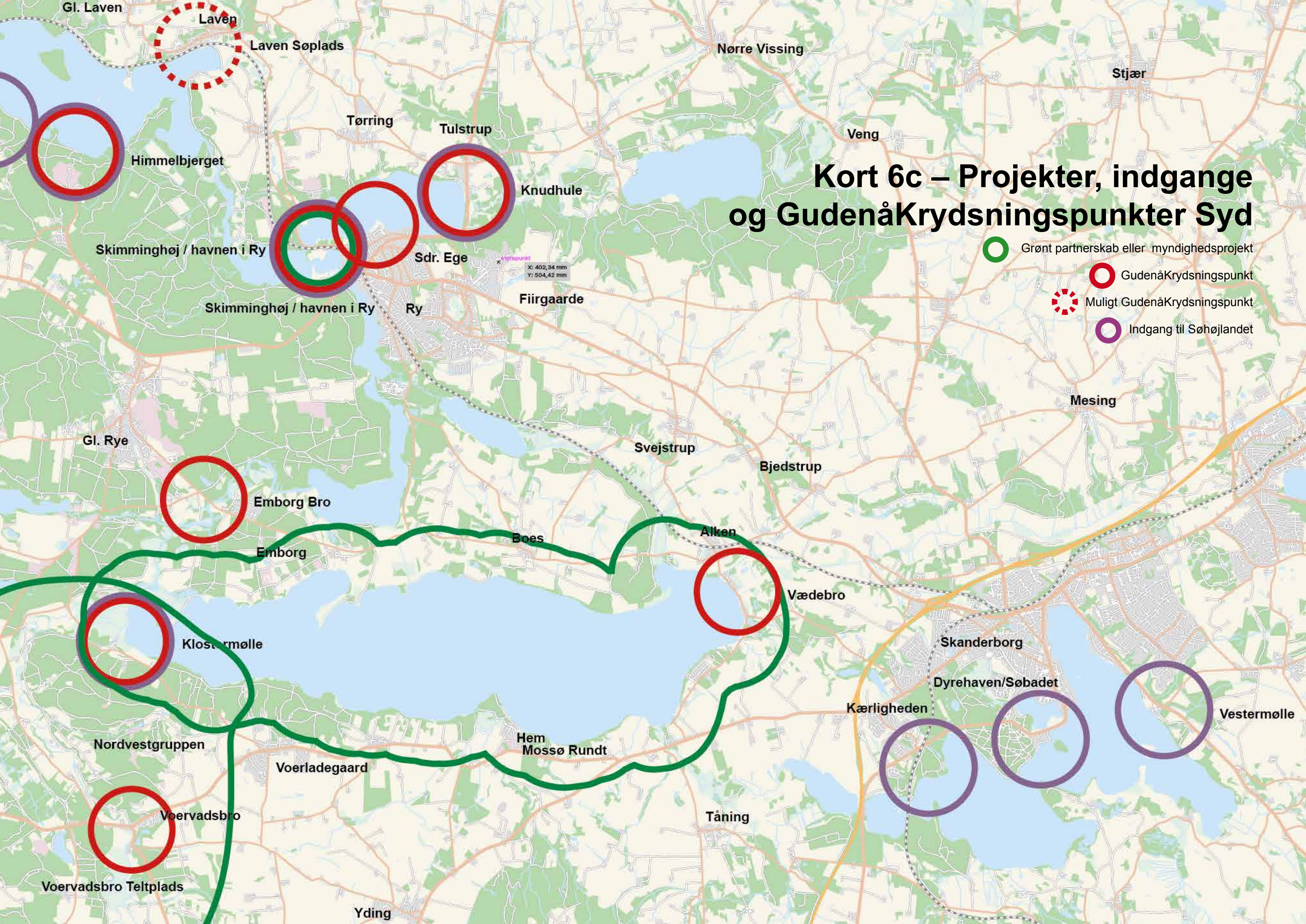
Sdr. Ege

Ry

Fiirgaarde

- Grønt partnerskab eller myndighedsprojekt
- GudenåKrydsningspunkt
- Muligt GudenåKrydsningspunkt
- Indgang til Søhøjlandet

Kort 6c – Projekter, indgange og GudenåKrydsningspunkter Syd

styre punkt
X: 402,34 mm
Y: 504,42 mm

Partnerskabets ønsker

Opsummering af forslag til nye friluftsmæssige tiltag i Søhøjlandet med tilknytning til søerne og Gudenåen er indtegnet på kortene 7a-c

Kort 7a, Registrerede ønsker, Nord

Naturstyrelsens arealer

Kommunernes arealer

Madpakkehus

Landgangssted

Nyt overbæringssted eller stryg

Isætningssted, kanoer/kajakker

Isætningssted, motorbåde

Naturudstilling

MTB-pitstop

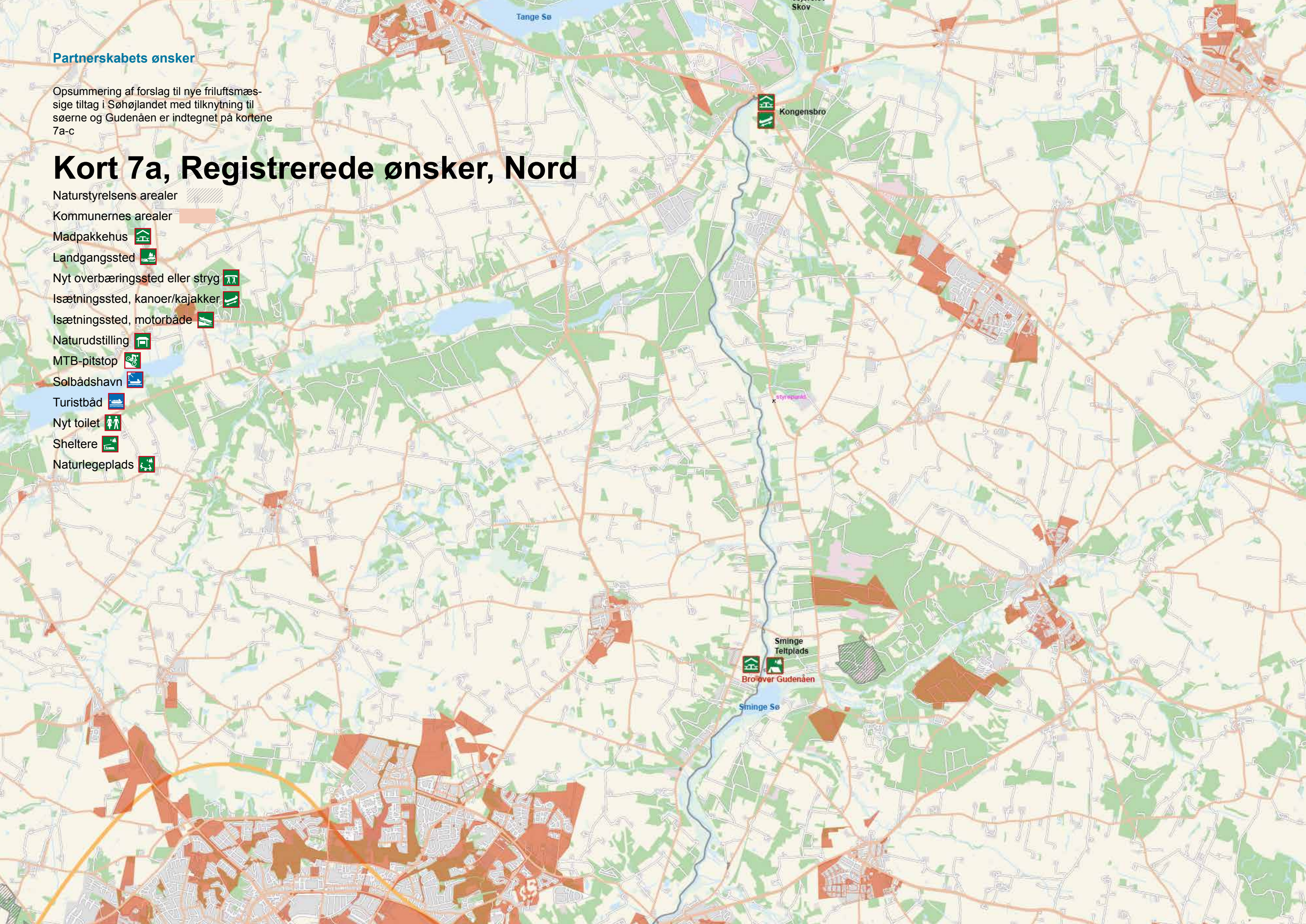
Solbådshavn

Turistbåd

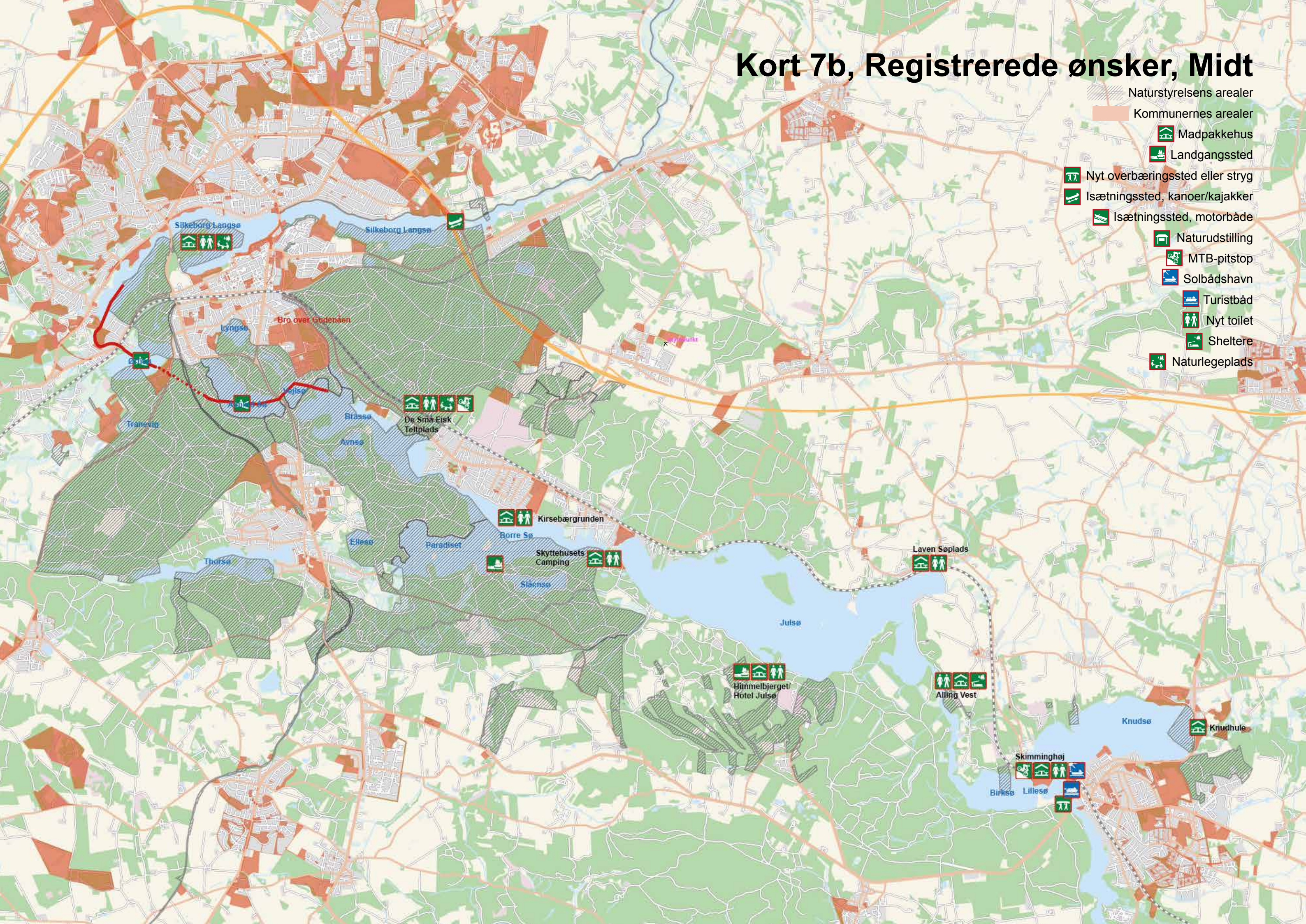
Nyt toilet

Sheltere

Naturlegeplads

Kort 7b, Registrerede ønsker, Midt

- Naturstyrelsens arealer
- Kommunernes arealer
- Madpakkehus
- Landgangssted
- Nyt overbæringssted eller stryg
- Isætningssted, kanoer/kajakker
- Isætningssted, motorbåde
- Naturudstilling
- MTB-pitstop
- Solbådshavn
- Turistbåd
- Nyt toilet
- Sheltere
- Naturlegeplads

Silkeborg Langsø

Silkeborg Langsø

Lyngsø

Bro over Gudenaen

Brænsø

Avnsø

De Små Fisk
Teltplads

Tranevig

Kirsebærgrunden

Borre Sø

Skyttehusets
Camping

Thorsø

Ellersø

Paradisø

Slænsø

Julsø

Laven Søplads

Himmelbjerget/
Hotel Julsø

Alling Vest

Knudsø

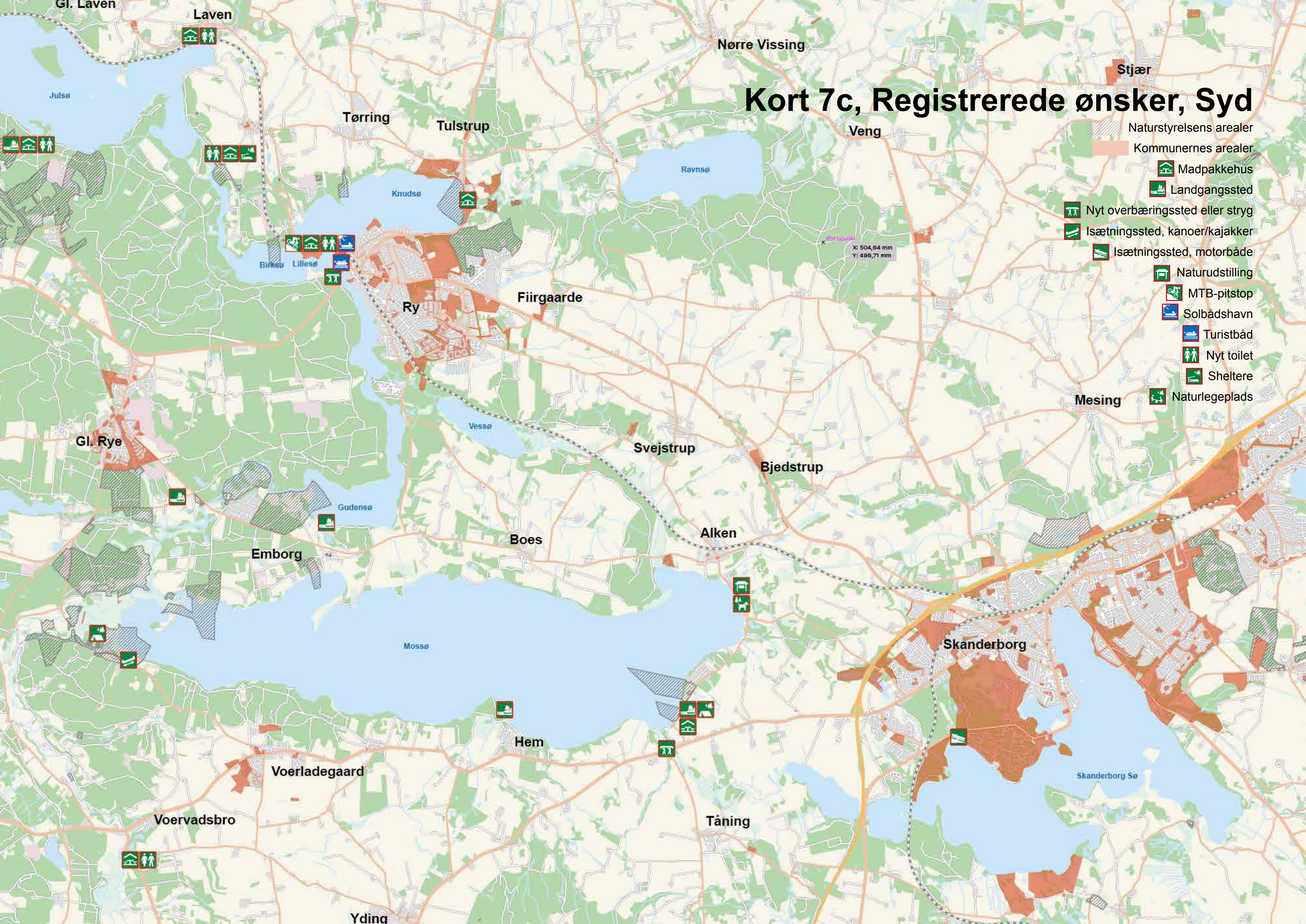
Knudhule

Skimminghøj

Birkø

Lillesø

Kort 7c, Registrerede ønsker, Syd

Naturstyrelsens arealer

Kommunernes arealer

Madpakkehus

Landgangssted

Nyt overbæringssted eller stryg

Isætningssted, kanoer/kajakker

Isætningssted, motorbåde

Naturudstilling

MTB-pitstop

Solbådshavn

Turistbåd

Nyt toilet

Sheltere

Naturlegeplads